

توراه اور • پاراشاها וישב • مامار 5

כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך כו'...

چنین می فرماید ه' צבאות: اگر در راه‌های من گام بردارید

فرشتگان و ارواح بالا «ایستاده‌اند» و در یک مرتبه ثابت‌اند؛ تنها نفسی که در جسم پوشیده شده، همراه با نفس حیوانی، می‌تواند «گام بردارد»، و با خدمت خود حرکت را هم به‌سوی بالا و هم به‌سوی پایین، حتی برای فرشتگان، پدید آورد. این امر نخست مستلزم «داوری» نفس حیوانی در جنگی است که در سراسر تبعید ادامه دارد و در دوران آینده به کمال خود خواهد رسید.

تقديم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی ییتسחק

LikuteiTorah.com

پاراشای حسیدی

/likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayeishev/5

مقصود اصلی

فرشتگان و ارواحِ بالا «ایستاده‌اند» و در یک مرتبه ثابت‌اند؛ تنها نفسی که در جسم پوشیده شده، همراه با نفس حیوانی، می‌تواند «گام بردارد»، و با خدمت خود حرکت را هم به‌سوی بالا و هم به‌سوی پایین، حتی برای فرشتگان، پدید آورد. این امر نخست مستلزم «داوری» نفس حیوانی در جنگی است که در سراسر تبعید ادامه دارد و در دوران آینده به کمال خود خواهد رسید.

در هر بخش: متن عبری، سپس ترجمه، و پس از آن توضیحی کوتاه زیر خطی طلایی. شماره‌های کوچک در متن عبری، یادداشتهای پایان متن هستند.

خلاصه مامار

وعدة زکریا به یهوشع (יהושע, Yehoshua) کاهن اعظم، «در میان این ایستادگان، گام‌هایی به تو خواهیم بخشید»، سرآغاز این گفتار (מאמר, maamar) است. فرشتگان و ارواح پیش از نزولشان «ایستاده» خوانده می‌شوند، زیرا از حروف الهی پدید آمده‌اند؛ حروفی که همچون سنگ‌ها منفعل‌اند. فرشتگان تنها هنگامی به حرکت درمی‌آیند که اسرائیل در پایین نیایش تقدیس (קדושה, Kedushah) را بر زبان می‌آورد. برای توضیح این امر، آلتز ربه میان نوری که همه عوالم را پر می‌کند (ממלא כל עלמין, memalei kol almin) و نوری که همه عوالم را فرا می‌گیرد (סובב כל עלמין, sovev kol almin) تمایز می‌گذارد. نفس نزول می‌کند تا نفس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) را دگرگون سازد؛ ریشه نفس حیوانی در موجودات زنده مقدس (חיות הקודש, Chayos) و در مرتبه‌ای بالاتر، در عالم آشفته‌گی (תהו, Tohu)، از ریشه نفس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) والاتر است. همان‌گونه که اسبی سوارش را دورتر از آنجا که خود می‌توانست پیاده برود می‌برد، نفس حیوانی دگرگون‌شده نیز دعا را چنان نیرومند بالا می‌برد که فرشتگان به‌سوی بالا حرکت می‌کنند. اسرائیل همچنین از راه تورا و ۶۲۰ فرمان، که برابر با تاج (כתר, Keser) است، نور فراگیر را به‌سوی پایین جاری می‌سازد و فرشتگان آن را نیز دریافت می‌کنند. این دو «گام‌برداشتن» هستند. این‌ها به «گام‌برداشتن در راه‌های من»، یعنی تورا و میتسووس، و به «داوری» قاطعانه نفس حیوانی وابسته‌اند. در دوران آینده، حتی «بازگشت» نیز گام‌برداشتن خواهد بود؛ همان‌گونه که جشنחנוکا (חנוכה, Chanukah) پس از جنگ آن فرامی‌رسد.

طرح کلی

- 1 پرسش: گام‌بردارندگان در میان ایستادگان**
فرشتگان و ارواحِ بالا «ایستاده‌اند»، زیرا از حروف الهی پدید آمده‌اند که همچون سنگ‌ها منفعل‌اند؛ تنها ارواحی که در جسم‌اند «گام‌بردارنده» هستند.
2-11
- 2 کدوهای فرشتگان و دو نور**
فرشتگان تنها در پاسخ به کدوهای اسرائیل به حرکت درمی‌آیند؛ نوری که همه عوالم را پر می‌کند از فرمانروایی ה' می‌آید، درحالی‌که گفتن سه‌بار «مقدس» نور فراگیر را به پایین جاری می‌سازد.
3-4
- 3 نزول نفس و جنگ با نفس حیوانی**
نفس نزول می‌کند تا نفس حیوانی را دگرگون سازد؛ از راه شمع و برکت‌های پیش از آن، که به ریشه والای نفس حیوانی در حیووت می‌رسند، نفس حیوانی رام و دگرگون می‌شود؛ در جنگی که سراسر دوران تبعید ادامه دارد.
5-9
- 4 اسب و سوار: عروج از پایین**
نفس حیوانی که نفس الهی بر آن سوار است، با نیرویی افزون‌تر بالا می‌رود و در دعا فرشتگان را نیز به‌سوی بالا می‌کشانند.
10-11

اسرائیل از راه توراه و ۶۲۰ فرمان، نور فراگیر را به پایین جاری می‌سازد؛ فرشتگان هر دو حرکت را دریافت می‌کنند، یعنی «گام برداشتن» هایی را که در میان «ایستادگان» رخ می‌دهد.

نیروی اسرائیل از یعقوب (יעקוב, Yaakov)، تیر میانی، می‌آید و از سراسر توراه و میتصوص می‌گذرد؛ نفس حیوانی باید قاطعانه مهار شود، همچون عرق حیووت که به رودی از آتش بدل می‌شود، و باید چون حیاطی بی‌حفاظ پاسداری شود.

اکنون خدمت رفتن و بازگشتن است؛ در دوران آینده حتی بازگشت نیز گام برداشتن خواهد بود، اما نخست جنگ فرامی‌رسد، چنان‌که در حنوکا و پوریم (פורים, Purim) چنین است.

مفاهیم کلیدی

ایستادن و گام برداشتن **עומדים ומהלכים**

موجوداتی که در یک مرتبه ثابت‌اند (فرشتگان و ارواح بالا)، در برابر ارواحی که در جسم‌اند و می‌توانند از مرتبه‌ای به مرتبه دیگر عروج کنند.

نوری که همه عوالم را پر می‌کند و نوری که همه عوالم را فرا

می‌گیرد **ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין**

نور الهی‌ای که با هر مخلوق اندازه می‌شود، در برابر نوری که چنان عظیم است که وارد عوالم نمی‌شود و از ورای آن‌ها بر آن‌ها اثر می‌گذارد.

رام‌ساختن و دگرگون کردن **אתכפיא ואתהפכא**

رام‌ساختن نفس حیوانی و سپس دگرگون کردن آن، تا آن نیز تنها خواهان **ה'** باشد.

اسب و سوار **סוס ורכבו**

تمثیلی برای نفس حیوانی که با حمل نفس الهی، آن را دورتر از آنجا می‌رساند که نفس الهی به‌تنهایی می‌توانست برسد.

۶۲۰ فرمان به‌مثابه تاج **תר"ך בגימטריא כתר**

۶۱۳ فرمان توراه و ۷ فرمان ربانی برابر با تاج است؛ مرتبه‌ای فراتر از زنجیره عوالم که اسرائیل از آن نور فراگیر را جاری می‌سازد.

شتاب به بالا و بازگشت **רצוא ושוב**

اشتیاقی رو به بالا و بازگشت رو به پایین خدمت در زمان حاضر؛ در دوران آینده هر دو «گام برداشتن» خواهند بود.

پرسش: گام‌بردارندگان در میان ایستادگان

1 **כה אמר^{1,2} ה' צבאות אם בדרכי תלך כו' ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה. להבין מהו ענין מהלכים³ בין העומדים.**

«چنین می‌فرماید نام چهارحرفی (ה', Havayah)، فرمانروای سپاه‌ها: اگر در راه‌های من گام برداری و غیره، به تو گام‌برداری‌هایی (מהלכים, mahlechim) در میان این ایستادگان خواهم داد.» [باید] دریابیم مقصود از «گام‌برداری‌هایی در میان ایستادگان» چیست.

این مقاله حسیدی با وعده⁴ ה' به یهوشع (יהושע)، کاهن اعظم، در رؤیای زکریا (זכריה) آغاز می‌شود: اگر او در راه‌های ה' گام بردارد، «گام‌برداری‌هایی» در میان «ایستادگان» به او داده خواهد شد. پرسش این است که «رونده» بودن در میان موجوداتی که «ایستاده‌اند» چه معنایی دارد.

4 **הנה נודע שהמלאכים נק' עומדים כמ"ש שרפים עומדים.**

اکنون معلوم است که فرشتگان «ایستادگان» نامیده می‌شوند، چنان‌که نوشته شده است: «سرافیم ایستاده‌اند.» از فرشتگان با وصف «ایستادگان» یاد می‌شود، زیرا در یک مرتبه ثابت می‌مانند؛ چنان‌که اشعیا درباره سرافیم می‌گوید.

و גם הנשמות קודם בואם לעוה"ז נק' ג"כ עומדים⁵ כמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו. **6** **רק אחרי ירידת הנשמות לעוה"ז בהתלבשותן בגוף ונפש הבהמית נק' מהלכים.**

همچنین ارواح، پیش از آمدنشان به این جهان، «ایستادگان» نامیده می‌شوند، چنان‌که نوشته شده است: «به حیاتِ ה'، که در برابرش ایستاده‌ام.» اما تنها پس از آنکه ارواح به این جهان فرود می‌آیند و در بدن و نفس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) پوشیده می‌شوند، «روندگان» (מהلכים) نامیده می‌شوند.

ارواح نیز، پیش از آنکه به درون بدنی فرود آیند، در این حالت ثابت و «ایستاده» هستند؛ چنان‌که سخن پیامبر، «در برابرش ایستاده‌ام»، نشان می‌دهد. تنها هنگامی که روح در بدن و نفس حیوانی پوشیده می‌شود، می‌تواند «رونده» شود؛ یعنی حرکت کند و از مرتبه‌ای به مرتبه دیگر برآید.

2 והטעם שהמלאכים ונשמות נק' עומדים כי שרש התהוותם הוא מבחי' אותיות והמלאכים הם מאותיות הדבור⁷ כמ"ש וברוח פיו כל צבאם.⁸

دلیل اینکه فرشتگان و نفوس «ایستاده» خوانده می‌شوند این است که ریشهٔ پدیدآمدنشان از مرتبهٔ حروف است. فرشتگان از حروفِ گفتارند، چنان‌که نوشته شده است: «و با نَفَسِ دهانِ او، همهٔ سپاهشان.»

فرشتگان و نفوس «ایستاده» اند، زیرا از «حروف» الهی پدید آمده‌اند. فرشتگان از گفتارِ ه' پدید می‌آیند؛ چنان‌که آیه می‌گوید سپاهیان آسمانی با نَفَسِ دهانِ او آفریده شدند.

وإسرائيل עלو במחשבה^{9,10} הם מאותיות המחשבה והאותיות הם בחי' דומם כמ"ש בס"י [בספר יצירה] שתי אבנים בונות¹¹ כו' לפי שהן בטילות לגבי השכל המנהיגן

و اسرائیل (یשראל)، که در اندیشهٔ [ه'] برآمدند، از حروفِ اندیشه‌اند. حروفِ مرتبهٔ جمادند، چنان‌که در **ספר יצירה** (ספר **יצירה**) گفته شده است: «دو سنگ [دو خانه را] می‌سازند»، و غیره؛ زیرا در برابر عقلی که آنها را هدایت می‌کند، تابع‌اند،

نفوس اسرائیل سرچشمه‌ای برتر دارند: اندیشهٔ ه'؛ اما اندیشه نیز از حروف ساخته شده است. **ספר יצירה** حروف را «سنگ» می‌نامد، یعنی چیزی بی‌جان، زیرا حروف اراده‌ای از خود ندارند و صرفاً به واسطهٔ اندیشه‌ای شکل می‌گیرند که در خود حمل می‌کنند.

כי האותיות הן לפי השכל כו' ולכך נק' עומדים כבחי' דומם שאין להם בחי' הילוך.

زیرا حروف از عقل پیروی می‌کنند، و غیره. ازاین‌رو آنها «ایستاده» خوانده می‌شوند، همچون مرتبهٔ جماد که هیچ ویژگی حرکت ندارد.

از آنجا که حروف تنها از عقلی پیروی می‌کنند که آنها را به حرکت درمی‌آورد، موجوداتی که از حروف پدید آمده‌اند همانند جمادند. آنها در جای خود می‌مانند و نمی‌توانند خود را از مرتبه‌ای به مرتبهٔ دیگر حرکت دهند.

كدوشای فرشتگان و دو نور

3 **وم"ש ובשתים יעופף**¹² **הרי שמצינו להם בחי' הילוך הוא ע"י אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא]¹³ **כשישראל**
אומרים קדושה למטה גם המלאכים אומרים קדוש למעלה ואזי נאמר ובשתים יעופף וקרא זה אל זה¹⁴
כו'.

درباره آنچه نوشته شده است: «و با دو پرواز می‌کرد»، پس در آن‌ها مرتبه‌ای از سیر می‌یابیم؛ این امر از برانگیختگی از پایین (אתערותא דלתתא, isarusa dilesata) ناشی می‌شود. هنگامی که اسرائیل در پایین ذکر تقدیس (קדושה, Kedushah) را می‌گوید، فرشتگان نیز در بالا «مقدس» می‌گویند؛ آنگاه گفته می‌شود: «و با دو پرواز می‌کرد» و «یکی به دیگری ندا داد» و غیره.

با این حال، اشعیا می‌گوید سرافیم «پرواز می‌کنند»؛ و این حرکتی است. این حرکت از خودشان نیست: هنگامی برانگیخته می‌شود که اسرائیل در پایین ذکر **קדושה** را می‌گوید، و آنگاه فرشتگان در بالا «مقدس» می‌گویند و به حرکت درمی‌آیند.

אך להבין ביאור הדבר איך הוא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] **ע"י אתעדל"ת** [אתערותא דלתתא] **הנה נודע שיש**
ב' בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] **וסוכ"ע.**

اما برای فهم توضیح اینکه چگونه برانگیختگی از بالا از راه برانگیختگی از پایین پدید می‌آید، معلوم است که دو مرتبه وجود دارد: نوری که همه عوالم را پر می‌کند (**ממלא כל עלמין**, memalei kol almin) و نوری که همه عوالم را فرا می‌گیرد (**סובב כל עלמין**, sovev kol almin).

برای دیدن اینکه چگونه ابتکار اسرائیل در پایین می‌تواند پاسخی از بالا به‌بار آورد، آلتز ربه دو گونه نور الهی را معرفی می‌کند. یکی به هر عالم وارد می‌شود و آن را پر می‌کند؛ دیگری چنان عظیم است که وارد عوالم نمی‌شود و همه آن‌ها را فرا می‌گیرد.

פי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] **היינו לפי סדר המדרגות בהשתלשלות וירידות המדרגות מעילה לעילה כו' ומהיה ומחיה לכאו"א** [לכל אחד ואחד] **לפי מזגו ותכונתו בבחי' השתלשלות ממש והשפעת המשכת חיות זה הוא מבחי' מלכותו ית' מלכותך מכ"ע** [מלכות כל עולמים]¹⁵ **וכבוד הדר מלכותו.**¹⁶

معناي «همۀ عوالم را پر می‌کند» این است: بر پایهٔ ترتیبِ مراتب در زنجیرۀ نزولِ عوالم (השתלשלות, hishtalshelus) و فرودآمدنِ مراتب از علتی به علتِ دیگر و غیره، هر یک را متناسب با مزاج و سرشتِ خودش به‌وجود می‌آورد و به آن حیات می‌بخشد، به‌صورتِ زنجیره‌ای واقعی از نزول. این جریان و فرودآوردنِ نیروی حیات (חיות, chayus) از مرتبۀ فرمانروایی او، مبارک باد، سرچشمه می‌گیرد: «فرمانروایی تو فرمانروایی بر همۀ عوالم است» و «شکوه پُرجلالِ فرمانروایی او».

نوری که همۀ عوالم را پر می‌کند، گام‌به‌گام فرود می‌آید؛ هر مرتبه علتِ مرتبۀ بعدی می‌شود و به هر آفریده‌ای متناسب با سرشتِ خودش حیات می‌بخشد. این بخششِ حیاتِ درجه‌بندی‌شده از فرمانروایی ه' سرچشمه می‌گیرد؛ همان‌گونه که آیات دربارهٔ فرمانروایی او بر همۀ عوالم می‌گویند.

פי' הדר הוא תפארת גדולתו ית' ברבוא רבבות עולמות אלף אלפין ישמשונה¹⁷ **כו' ולגדודיו אין מספר**¹⁸ **שכל זה יקר תפארת גדולתו ית'**

معناي «شکوه» (הדר, hadar) زیبایی (تפארת, Tiferes) عظمتِ او، مبارک باد، در ده‌هزاران ده‌هزار جهان است: «هزاران هزار او را خدمت می‌کنند» و غیره، و «لشکریانش بی‌شمارند». همۀ این‌ها زیباییِ گران‌قدرِ عظمتِ او، مبارک باد، است.

«شکوه» فرمانروایی او، پهناوریِ عوالم و بی‌شمار بودنِ فرشتگانی است که او را خدمت می‌کنند. این همه پهناوری تنها جلالِ عظمتِ او به‌عنوان پادشاه است.

ואין זה אלא מבחי' מלכותו ית' וכל המלאכים זמירות יאמרו רק למלך אל חי וקים כי הוא לבדו פי' בבחי' עצמותו ית' מרום וקדוש כו'.

و این همه جز از مرتبۀ فرمانروایی او، مبارک باد، نیست. همۀ فرشتگان سرودها را تنها برای «پادشاه، **אל חי وקים**» می‌خوانند؛ زیرا او به‌تنهایی (یعنی در ذاتِ خود او، مبارک باد) «بلندمرتبه و مقدّس» است و غیره.

همۀ این‌ها تنها از فرمانروایی او سرچشمه می‌گیرد؛ از مرتبه‌ای که در آن ه' پادشاهِ آفرینش است. فرشتگان برای او به‌عنوان پادشاه سرود می‌خوانند، اما تنها اوست که در ذاتِ خود «بلندمرتبه و مقدّس» است، فراتر از هر آنچه آنان می‌توانند به آن دست یابند.

4 וע"ז אומרים ג"פ [ג' פעמים] קדוש להיות המשכת קדושה עליונה מא"ס [מאור אין סוף] ב"ה ¹⁹ הסוכ"ע עד שיהיה הוי"ה צבאות ולהיות מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו]. ²⁰

ازاین رو «مقدس» را سه بار می‌گویند تا قداست برتر از نور بی‌پایان (اور אין سوف, Or Ein Sof)، که متبارک است و همه عوالم را فرا می‌گیرد (سوب کل علמیر, sovev kol almin)، فرود آید؛ تا به «ه' צבאות» بینجامد، و تا «تمام زمین از جلال او آکنده باشد».

سه بار گفتن «مقدس» قداستی برتر را از نوری که همه عوالم را فرا می‌گیرد به عوالم فرومی‌کشد. این نور به «ه' צבאות» بدل می‌شود (یعنی ه' به‌عنوان فرمانروای سپاه‌ها) و تمام زمین را از جلال او پر می‌کند.

وفی کבודו התלבשותו וגם כבוד בגימ' [بگیمتریا] ל"ב הם ל"ב נ"ח שבחי' התלבשות אא"ס [اور אין سوف] ب"ה היא בחכמה וכמ"ש (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' כלם בחכמה עשית ²¹ وکتیب מלאה הארץ קניניך.

مقصود از «جلال او»، در جامه درآمدن اوست. همچنین، جلال (kavod) از نظر ارزش عددی برابر سی‌ودو است: سی‌ودو راه حکمت. زیرا نور بی‌پایان، که متبارک است، در حکمت (חכמה, Chochmah) پوشیده می‌شود؛ چنان‌که نوشته شده است (مزامیر ۱۰۴): «کارهایت چه بسیار است، ای ه'! همه را با حکمت آفریدی»، و نیز نوشته شده است: «زمین از دارایی‌های تو آکنده است».

«جلال» (kavod) به معنای آن است که ه' خود را در آفرینش می‌پوشاند. ارزش عددی آن، ۳۲، به سی‌ودو راه حکمت اشاره دارد؛ زیرا نور ه' از طریق حکمت در جهان پوشیده می‌شود، چنان‌که عبارت «همه را با حکمت آفریدی» می‌گوید.

קניניך הם בחי' קנה חכמה קנה בינה ²² והן הן מלא כל הארץ שהוא ענין התלבשות אא"ס [اور אין سوف] ב"ה בבחי' ממכ"ע [ממלא כל علמין] ונק' יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה: ²³

«دارایی‌های تو» (קניניך, kinyanecha) مرتبه «حکمت (חכמה) بجوی، فهم (בינה, Binah) بجوی» است؛ و همین‌ها هستند که «تمام زمین را پر می‌کنند». این همان پوشیده شدن نور بی‌پایان، که متبارک است، در مرتبه نوری است که همه عوالم را پر می‌کند (مמלא کل علמیر, memalei kol almin)، و آن را پیوند قدوس متبارک (קב"ה / کودשא بריך הוא, Kudsha Brich Hu) و حضور الهی (שכינה, Shechinah) او می‌نامند.

«دارایی‌هایی» که زمین را پر می‌کنند، حکمت و فهم‌اند، چنان‌که در امثال آمده است: «حکمت بجوی، فهم بجوی». این نور که در جهان پوشیده است، نوری است که همه عوالم را پر می‌کند؛ و پیوند آن با جهان را پیوند قدوس متبارک و حضور الهی او می‌نامند.

نزول نفس و جنگ با نفس حیوانی

5 והנה נודע כי תכלית ירידת הנשמה לעוה"ז לא ירדה בשביל עצמה כי הנשמה א"צ [אין צריך / אינו צריך]

תיקון לעצמה^{24, 25} אלא עיקר ירידתה להתלבש בנה"ב [בנפש הבהמית]

اکنون معلوم است که روح برای چه منظوری به این جهان فرود آمده است: برای خود خویش فرود نیامده، زیرا روح برای خویش نیازی به اصلاح ندارد؛ بلکه مقصود اصلی نزولش آن است که در نفس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) ملبّس شود،

روح برای بهره خود به این جهان نیامده است؛ روح به خودی خود کامل است و نیازی به اصلاح ندارد. نزول کرده است تا در نفس حیوانی ملبّس شود.

כדי להיות בחי' אתכפייה ואתהפכא בנה"ב [בנפש הבהמית] **עד שלא יהיה לה כ"א רצון א' לאביה שבשמים וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא הפצתי²⁶ בארץ.**

تا در **نפש הבהמیت** به انقیاد درآوردن و دگرگون ساختن (**אתכפייה**, iskafya و **אתהפכא**, is'hapcha) تحقق یابد، تا آنجا که جز یک خواست نداشته باشد: خواستی برای پدرش در آسمان؛ چنانکه نوشته شده است: «در آسمان چه کسی را دارم؟ و در زمین، جز تو، هیچ خواسته‌ای ندارم.»

مقصود از نزول روح در آنجا پالایش نفس حیوانی است: نخست آن را به انقیاد درآوردن (iskafya) و سپس دگرگون ساختن (is'hapcha). هدف آن است که حتی نفس حیوانی نیز تنها خواهان **ה'** باشد، چنانکه در مزامیر آمده است: «در زمین، جز تو، هیچ خواسته‌ای ندارم.»

6 והיינו ע"י נפש האלקית המתלבשת בה המשכלת ומתבוננת בה' אחד בק"ש [בקריאת שמע] **שמע ישראל²⁷**

שמע לי' [לשון] הבנה²⁸ איך הוא ית' אחד בשמים וארץ.

این امر از طریق نفس الهی (نפש האלקית, Nefesh Elohis) صورت می‌گیرد که در آن پوشیده شده است؛ نفسی که در **שמاع**، عبارت «نام چهارحرفی (ה', Havayah) یکی است» را می‌اندیشد و در آن تأمل می‌کند: «بشنو، ای اسرائیل» (واژه **שמع** (shema) در اینجا به معنای «فهمیدن» است)؛ یعنی چگونه او، متبارک، در آسمان و زمین یگانه است.

نفس الهی با تأمل در یگانگی **ה'** در **שמاع**، نفس حیوانی (نפש הבהמیت, Nefesh HaBahamis) را پالایش می‌کند. «بشنو» در اینجا به معنای «بفهم» است: باید دریافت که **ה'** در آسمان و بر زمین یگانه است.

והח' והד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם כולם בטלים לבחי' האל"ף הוא יחודו ית' כי הוא לבדו הוא כמו קודם שנברא העולם כי אני ה' לא שניתי²⁹.

حرف ח' (ches) و حرف د' (dalet)، که به هفت آسمان و زمین و چهار جهت جهان اشاره دارند، همگی در برابر حرف אל"ף (aleph)، یعنی یگانگی او، متبارک باد، حالتِ خودنفی‌گری (ביטול, bittul) دارند. زیرا او به‌تنهایی، همان‌گونه که پیش از آفریده‌شدن جهان بود، هست: «زیرا من، ه'، تغییر نکرده‌ام.»

واژه «یکی» (אחד, echad) حرف‌به‌حرف خوانده می‌شود: ח' (ches; ۸) هفت آسمان و زمین است، و ד' (dalet; ۴) چهار جهت است؛ و همه آنها در برابر א (aleph)، یگانگی ه'، خودنفی‌گری دارند. ه' درست همان‌گونه که پیش از آفرینش بود، به‌تنهایی باقی است؛ چنان‌که می‌گوید: «من تغییر نکرده‌ام.»

7 **وبرוך شامר והיה העולם באמירה אחת. רק בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שבחי' מלכותו ית' הוא שמחיה ומהוה את כל העולמות מאין ליש להיות נראה وנגלה לעיני בשר ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] כו'. ועי"ז ואהבת בכל לבבך³⁰ בשני יצריך.³¹**

و «متبارک است آن‌که سخن گفت و جهان پدید آمد» با یک گفتار. تنها «مبارک باد نام جلالی فرمانروایی او تا ابدالابد» [به مرتبه فرمانروایی او، که متبارک است، اشاره دارد]؛ مرتبه‌ای که به همه عوالم حیات می‌بخشد و آن‌ها را از نیستی به هستی می‌آورد، تا در برابر دیدگان جسمانی به‌صورتِ موجودی و چیزی مستقل از خود نمایان و آشکار شوند، و مانند آن. و از این راه [پدید می‌آید] «[ه'] را با تمام دل خود دوست بدار»: با هر دو گرایش خود.

جهان با یک گفتار الهی پدید آمد. تنها فرمانروایی ه'، که در عبارت «مبارک باد نام جلالی فرمانروایی او» ستوده می‌شود، عوالم را در برابر دیدگان جسمانی چون چیزهایی مستقل از هم می‌نمایاند. اندیشیدن به هر دو امر به عشق‌ورزیدن به ه' «با تمام دل» می‌انجامد؛ حکیمان این عبارت را چنین می‌خوانند که باید او را با هر دو گرایش، یعنی گرایش نیک و گرایش بد، دوست داشت.

אך קודם ק"ש [קריאת שמע] תקנו חכמים³² שתים לפניה³³ לקיום הק"ש [הקריאת שמע] ומתחילין תחלה לספר מענין המלאכים איך שהם מקדישים ומעריצים כו' והאופנים ברעש גדול כו'.

اما پیش از قرائت שמاع (קריאת שמע, Shema)، حکیمان دو برکت را پیش از آن مقرر کردند تا قرائتِ שמاع به‌جا آورده شود. آنان نخست از موضوع فرشتگان سخن می‌گویند: از این‌که چگونه تقدیس و تجلیل می‌کنند و مانند آن، و نیز از «اوفانیم، گروهی از فرشتگان (اوفنیم, Ofanim)، با غوغایی عظیم» و مانند آن.

حکیمان پیش از שמاع دو برکت مقرر کردند. برکتِ نخست وصف می‌کند که فرشتگان چگونه ه' را تقدیس می‌کنند و اوفانیم چگونه با غوغایی عظیم برمی‌خیزند.

כי הנה להיות קיום ואהבת בשני יצריך שגם היצה"ר [היצר הרע] ישוב לאתכפיא ולאיתהפכא הוא ע"י מלחמה גדולה

زیرا تحقق «دوست بدار» با هر دو گرایش، به گونه‌ای که حتی گرایش بد نیز به فرمان درآید و دگرگون شود، از راه جنگی بزرگ حاصل می‌شود،

دوست داشتنی ه' حتی با گرایش بد—یعنی نخست به فرمان درآوردن آن و سپس دگرگون کردنش—به نبردی بزرگ نیاز دارد. نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) باید به فرمان درآید و سپس دگرگون شود.

וכמ"ש ולאום מלאום יאמץ³⁴ וכתیب ויאבק איש עמו^{35,36} עד עלות השחר שעד עלות השחר לע"ל [לעתיד לבוא] כל ימי משך זמן הגלות הכל היא בבחי' מלחמה.

چنان‌که نوشته شده است: «و قومی بر قوم دیگر نیرومندتر خواهد شد»؛ و نیز نوشته شده است: «و مردی تا برآمدن سپیده با او کشتی گرفت». تا سپیده دم دوران آینده، در تمام روزگار دراز تبعد، همه چیز در وضع جنگ است.

آیاتی که کشاکش یعقوب (יעקב, Yaakov) و عیسو (עשו, Eisav) را وصف می‌کنند، این نبرد را نشان می‌دهند. «تا سپیده دم» به دوران آینده اشاره دارد: در سراسر تبعد، خدمت ه' جنگی است.

8 وכתیب ורב יעבד צעיר³⁷ בחי' רב הוא בחי' לפני מלך מלך³⁸ כו'. אלא שירדה ונפלה בשבה"כ [בשבירת הכלים] כנודע.

و نوشته شده است: «و بزرگتر به کوچکتر خدمت خواهد کرد.» مرتبه «بزرگتر» (רב, Rav؛ همچنین به معنای «بزرگ») مرتبه «پیش از آنکه پادشاهی فرمانروایی کند» و مانند آن است؛ جز آنکه در شکستن ظرفها فرود آمد و سقوط کرد، چنان‌که معلوم است.

«بزرگتر به کوچکتر خدمت خواهد کرد» به این معنا خوانده می‌شود که نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) به نفیس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) خدمت می‌کند. رב، یعنی «بزرگتر»، همچنین به معنای «بزرگ» است: نفیس حیوانی بزرگ است، زیرا ریشه اش از عالم آشوب (תהו, Tohu)، «پیش از آنکه پادشاهی فرمانروایی کند»، است؛ عالمی که از عالم نظم یافته برتر است. نفیس حیوانی در شکستن ظرفها سقوط کرد.

וירידה זו מאיגרא רמא³⁹ כו' היא צורך עליי [עלייה] ע"י ישראל בנפשות אלקיות שבהם למשול ולשלוט על רוח הנה"ב [הנפש הבהמית] עד שתשוב להיות בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו' ואין הדינין נמתקין אלא בשרשן.⁴⁰

این نزول «از بامی بلند [به گودالی عمیق]» به منظور عروج است؛ از طریق اسرائیل و به واسطه نفس‌های الهی درون آنان که بر روح نفس حیوانی فرمان می‌رانند و بر آن مسلط می‌شوند، تا آن به حالت انقیاد و دگرگونی بازگردد و مانند آن. زیرا داورها جز در ریشه خود شیرین نمی‌شوند.

این سقوط از بلندی بسیار به منظور عروج است: هنگامی که نفس الهی بر نفس حیوانی فرمان می‌راند و آن را دگرگون می‌کند، نفس حیوانی از آنچه پیش‌تر بود به مرتبه‌ای بالاتر ارتقا می‌یابد. نیروهای سخت‌گیرانه تنها با رسیدن به ریشه خود شیرین می‌شوند؛ ازاین‌رو باید از راه سرچشمه‌اش به نفس حیوانی دست یافت.

9 ולכך א"א להכניע ולכבוש את רוח הנה"ב [הנפש הבהמית] תחת ממשלת הנה"א [הנפש האלקית]⁴¹ כ"א ע"י שרשה של הנה"ב [הנפש הבהמית] שמקור חוצבה ויסודתה בהררי קדש⁴² הוא מחיות הקדש שבמרכבה פני אר"י [אריה] פני שור⁴³ כו'.

بنابراین، فرونشاندن و مقهور کردن روح نفس حیوانی (نפש הבהמیت, Nefesh HaBahamis) زیر فرمان نفس الهی (نפש האלקیت, Nefesh Elohis) ممکن نیست، مگر از راه ریشه نفس حیوانی؛ ریشه‌ای که سرچشمه و بنیاد برآمدنش در «کوه‌های مقدس» است: از موجودات زنده مقدس (חיות הקדש, Chayos) در مرکبه، «چهره شیر، چهره گاو» و غیره.

نفس الهی نمی‌تواند مستقیماً بر نفس حیوانی چیره شود. باید به ریشه نفس حیوانی رسید؛ ریشه‌ای که مقدس است: موجودات زنده مرکبه الهی که یحزقیل دید، با چهره شیر و چهره گاو.

ولכך צריך להזכיר לפניך תחלה איך שהמלאכים וחיות הקדש מקדישים וממליכים כו'. ומזה יבא לקיום הק"ש [הקריאת שמע]⁴⁴ להיות ואהבת בכל לבבך בשני יצריך.

بنابراین، باید نخست پیش از آن یاد کرد که فرشتگان و موجودات زنده مقدس تقدیس می‌کنند و [فرمانروایی او را] اعلام می‌کنند و غیره. از این‌جا آدمی به تحقق شماع (קריאת שמע, Shema) می‌رسد: «[ه'] را با تمامی دلت دوست بدار»؛ با هر دو گرایش خود.

ازاین‌رو، برکت‌های پیش از شماع نخست توصیف می‌کنند که فرشتگان و موجودات زنده مقدس، ه' را تقدیس می‌کنند و فرمانروایی او را اعلام می‌کنند. شنیدن این‌که ریشه خود نفس حیوانی در برابر ه' در حالت بی‌سول است، آن را به حرکت درمی‌آورد؛ و این به دوست‌داشتن ه' با هر دو گرایش می‌انجامد.

והנה בק"ש [בקרית שמע] ממשיכים לה בחי' בטול ממש בה' אחד במס"נ [במסירות נפש] ממש באור א"ס ב"ה הסוכ"ע עד שתתפשט לצאת מנרתקה כו':

و در شمع، مرتبه‌ای از خودنفری‌گری (بیטول، bittul) حقیقی را در «ה' یگانه است» با فداکاری تا پای جان (مסירות نפש، mesirus nefesh) واقعی، در نور بی‌پایان (اور אין سوف، Or Ein Sof)، که – مبارک باد او – همه عوالم را فرا می‌گیرد (סובב כל עלמין، sovev kol almin)، به آن فرومی‌کشاند؛ تا آن‌جا که گسترش یابد و از غلاف خود بیرون آید و غیره.

در شمع، خودنفری‌گری حقیقی در برابر یگانگی ה'، همراه با فداکاری تا پای جان، به درون نفس کشیده می‌شود. این از نوری می‌آید که همه عوالم را فرا می‌گیرد، و چنان نیرومند است که نفس مشتاق می‌شود از بدن، یعنی «غلاف» خود، بیرون آید.

بخش 4 • 10-11

اسب و سوار: عروج از پایین

10 **והענין כמ"ש סוס ורוכבו רמה בים. ⁴⁵ שהסוס בטל לגבי רוכבו שבלתי הרוכב אין מעלת הסוס כלום**

مطلب چنین است که نوشته شده: «اسب و سوارش را او به دریا افکند.» اسب در برابر سوارش تابع است؛ بی‌سوار، برتری اسب هیچ است.

سرود دریا تصویر اسب و سوار را به دست می‌دهد. اسب تابع سوارش است و بی‌سوار، نیروی آن به هیچ کاری نمی‌آید.

أبل כשיש רוכב עליו ניכר מעלת הסוס ביותר שיכול לרוץ למקום שאין הרוכב יכול לילך מצד עצמו.

اما چون سواری بر آن باشد، برتری اسب بیش از پیش آشکار می‌شود؛ زیرا می‌تواند به جایی بدود که سوار به‌تنهایی نمی‌تواند برود.

با وجود سوار، نیروی اسب بیش از پیش نمایان می‌شود: می‌تواند سوار را به جاهایی برسد که او هرگز پیاده به آن‌ها نمی‌رسد. این الگویی است برای **نפש הבהמית** (Nefesh HaBahamis، نفس حیوانی) که **نפש האלקית** (Nefesh Elohis، نفس الهی) را حمل می‌کند.

11 **וכך בחי' נה"ב [نפש הבהמית] מצד עצמה היא מקושרת למטה אבל כשروכב עליה הנה"א [הנפש האלקית]**

המתלבשת בה הנה זאת תהיה העלאת הנפש הבהמית ביתר שאת וביתר עז ⁴⁶ במס"נ [بمסירות نפש] مמש.

همین‌طور، نفس حیوانی (نפש הבהمیت، Nefesh HaBahamis) از خود خویش به امور فرودین وابسته است. اما هنگامی که نفس الهی (نפש האלקیت، Nefesh Elohis) که در آن پوشیده است بر آن سوار می‌شود، این امر موجب ارتقای نفس حیوانی می‌گردد؛ با «برتری افزون‌تر و نیروی افزون‌تر»، و با فداکاری تا پای جان (مסירות نפש، mesirus nefesh) به‌معنای واقعی.

نفس حیوانی، اگر تنها بماند، به امور جسمانی گرایش دارد. هنگامی که نفس الهی بر آن «سوار می‌شود»، نفس حیوانی با نیروی افزون‌تر از نیروی خود نفس الهی بالا برده می‌شود، تا آنجا که به فداکاری تا پای جان می‌رسد.

והיינו לפי ששרשה ממקום עליון יותר מלפני מלך מלך⁴⁷ כו' ורב יעבד⁴⁸ כו'. ואזי גדול ורב כחה עד שבתפלת י"ח היא הממשכת ומשפעת המשכת בטול אא"ס [אור אין סוף] ב"ה במלאכים

این از آن روست که ریشه آن از جایگاهی برتر است، از «پیش از آن که پادشاهی فرمانروایی کند»، و غیره، و «بزرگتر خدمت خواهد کرد»، و غیره. آن گاه نیروی آن بزرگ و بسیار است، تا آنجا که در نماز شמונה عسره (شמונה עשרה, Shemoneh Esreh)، این نفس است که جریان خودنفی گری (ביטול, bittul) را به سوی نور بی پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof) (متبارک باد او) به فرشتگان فرومی کشاند و می رساند،

این نیرو از آن رو در اوست که ریشه اش برتر است، از جهان توده، «پیش از آن که پادشاهی فرمانروایی کند»؛ از همین روست که «بزرگتر خدمت می کند». نیروی آن چنان عظیم است که در نماز شموנה عسره (نماز عمیدا)، جریانی از خودنفی گری در برابر ه' را به فرشتگان فرومی کشاند.

עד שהם אומרים קדוש כשישראל אומרים למטה. וזהו ענין באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] אתעדל"ע [אתערותא دلעילא] שממטה למעלה להיות בטול באא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממטה למעלה:

تا آنجا که آنان «مقدس است» می گویند، هنگامی که اسرائیل در پایین [آن را] می گوید. این معنای «از رهگذر برانگیختگی از پایین (אתערותא دלתתא, isarusa dilesata)، [برانگیختگی از بالا (אתערותא دلעילא, isarusa dileila) پدید می آید]» است: از پایین به بالا، تا در نور بی پایان (متبارک باد او) از پایین به بالا خودنفی گری پدید آید.

تا آنجا که فرشتگان سرود «قدوس» را می گویند، هنگامی که اسرائیل در پایین کدوشه (Kedushah) را می گوید. این همان אתערותא دלתתא است که אתערותא دلעילא را به دنبال می آورد: حرکتی از پایین به بالا که فرشتگان را به بیتول در نور بی پایان می رساند.

بخش 5 • 12-14

توراه و تاج: جاری شدن از بالا

12 והנה כך הוא בענין המשכת אא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה הוא ע"י ישראל בעסק התורה שהיא

חכמתו ורצונו ית' בתרי"ג מצות דאורייתא וז' דרבנן

همین طور، در مورد پایین آوردن نور بی پایان (אור אין סוף, Or Ein Sof)، متبارک باد، از بالا به پایین: این امر به واسطه اسرائیل و به سبب اشتغال آنان به تورات انجام می شود؛ توراتی که حکمت و اراده اوست، متبارک باد، در ۶۱۳ فرمان تورات و هفت فرمان ربانی،

حرکت دوم از بالا به پایین است: نور بی پایان را به عوالم فرود می آورند. این کار از طریق مطالعه تورات به دست اسرائیل انجام می شود؛ توراتی که حکمت و اراده ه' است و در ۶۱۳ فرمان تورات و هفت فرمان ربانی تجلی یافته است.

שהם תר"ך בגימ' [בגימטריא] כת"ר⁴⁹ שהן הם בחי' כתר עליון בחי' כותרת ומקיף שלמעלה מעלה מבחי' סדר השתלשלותו [השתלשלות] ומשם ממשיכים ישראל הארת אא"ס [אור אין סוף] ב"ה הסוכ"ע.

که شمارشان ۶۲۰ است و از نظر عددی با تاج (כתר، Keser) برابر است. اینها مرتبه تاج برین، مرتبه تاج و [نور] فراگیری هستند که بسیار فراتر از زنجیره نزولِ عوالم (השתלשלות، hishtalshelus) است. از آنجا اسرائیل پرتو نور بی‌پایان، متبارک باد، را که همه عوالم را فرا می‌گیرد (סובב כל עלמין، sovev kol almin)، پایین می‌آورد.

این فرمان‌ها در مجموع ۶۲۰ هستند؛ ارزش عددی ۶۲۰ برابر با کתר است. این به تاج برین اشاره دارد؛ تاجی که پیرامون سر قرار می‌گیرد و از این‌رو فراتر از زنجیره منظم عوالم است. اسرائیل از طریق تورات و میتصوت، نور فراگیر را از آنجا پایین می‌آورد.

13 וזהו שאחר ואהבת בכל לבבך ממטה למעלה اומרים והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך⁵⁰ כו' המשכת הדברים האלה מבחי' אנכי ממש מלמעלה למטה כו' שלא יסתיר ולא יעלים כו'.

از این‌روست که پس از «با تمام دل خود [ה' را] دوست بداری»، [که] از پایین به بالاست، می‌گوییم: «و این سخنان که من (אנכי، Anochi) به تو فرمان می‌دهم»، و جز این‌ها؛ یعنی فرودآوردن «این سخنان» از مرتبه (בחינה، bechinah) خود **انכי**، از بالا به پایین، و جز این‌ها؛ تا چیزی را نه بپوشاند و نه پنهان کند، و جز این‌ها.

ترتیب شماع دو حرکت را نشان می‌دهد. «دوست بداری» حرکت از پایین به بالاست؛ سپس «این سخنان که من (אנכי، Anochi) به تو فرمان می‌دهم» فرودآوردن تورا از «من» خود **ה'**، یعنی از ذات خود او، از بالا به پایین است؛ تا هیچ چیز او را پنهان نکند.

והמלאכים מקבלים מהם המשכת התורה הנמשכת בג"ע [בגן עדן] כמ"ש היושבת בגנים⁵¹ כו' וגם בעסק התורה בעוה"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] על יש מהחכמים הגדולים שנתקבצו מלאכי השרת כבמזמوتی חתן וכלה⁵² כו'.

فرشتگان این فرودآوردن تورا را که به باغ عدن فرود می‌آید، از آنان دریافت می‌کنند؛ چنان‌که نوشته شده است: «ای آن که در باغ‌ها سکونت داری»، و جز این‌ها. و نیز درباره مطالعه تورا در این جهان، حکمای ما درباره برخی از حکیمان بزرگ گفته‌اند که فرشتگان خدمتگزار گرد آمدند، همچون در جشن داماد و عروس، و جز این‌ها.

فرشتگان این فرودآوردن تورا را از اسرائیل دریافت می‌کنند؛ هم در باغ عدن، جایی که جان‌ها تورا می‌آموزند، و هم در این جهان. تلمود نقل می‌کند که هنگامی که حکیمان بزرگ آموزه‌های نهانی را می‌آموختند، فرشتگان خدمتگزار همچون در یک عروسی گرد می‌آمدند.

14 ونמצא שהשפעת המלאכים מִיִּשְׂרָאֵל היא בין מלמטה למעלה ובין מלמעלה למטה.⁵³ וזהו ונתתי לך מהלכים⁵⁴ ב' מיני הילוך⁵⁵ ממטה למעלה וממעלה למטה. בין העומדים.

بنابراین، فیضی که فرشتگان از اسرائیل دریافت می‌کنند، هم از پایین به بالا است و هم از بالا به پایین. این همان «به تو حرکت‌ها (מהלכים, mahlechim) خواهم داد» است: دو گونه حرکت، از پایین به بالا و از بالا به پایین. «در میان ایستادگان»:

پس فرشتگان از اسرائیل در هر دو جهت دریافت می‌کنند: صعود از پایین به بالا و فرود فیض از بالا به پایین. اینها دو «حرکت» آیه‌اند که اسرائیل در میان «ایستادگان» به آنها دست می‌یابد.

פי' בפנימיות העומדים.⁵⁶ הם המלאכים להיות השפעת בחי' הילוך בבחינת פנימית המלאכים בין ממטה למעלה ובין מלמעלה למטה:^{57, 58, 59}

یعنی، در بُعد درونی (פנימיות, pnimiyus) ایستادگان، که همان فرشتگان‌اند: تا فیض مرتبه حرکت در بُعد درونی فرشتگان جاری شود، هم از پایین به بالا و هم از بالا به پایین.

«در میان» یعنی «در بُعد درونی» ایستادگان. اسرائیل در بُعد درونی فرشتگان حرکت پدید می‌آورد. فرشتگان در مرتبه خود ثابت می‌مانند، اما از درون، به واسطه اسرائیل، هم به سوی بالا و هم به سوی پایین به حرکت درمی‌آیند.

بخش 6 • 151-20

شرط‌ها: راه‌های من و داوری خانه من

15 אך הנה כ"ז [כל זה] אם בדרכי תלך כו'. והענין הוא כי הנה הכח הזה הניתן לישראל

اما همه اینها مشروط به این است که «اگر در راه‌های من گام برداری» و غیره. توضیح این است که این نیرو به اسرائیل داده شده است،

تمام این وعده مشروط به این است که «اگر در راه‌های من گام برداری». آلتز ربه (آدمو"ר הזקן) اکنون توضیح می‌دهد که نیروی اسرائیل برای برکشیدن و فرودآوردن از کجا سرچشمه می‌گیرد.

להיות בהם ועל ידם העלאה והמשכה זו הוא לפי שהם בני יעקב הברית התיכון מברית מן הקצה אל הקצה.⁶⁰

تا این عروج و فرودآوردن در آنان و به واسطه آنان تحقق یابد، از آن روست که آنان فرزندان یعقوب (יעקب) هستند؛ «میله میانی که از یک انتها تا انتهای دیگر می‌گذرد.»

اسرائیل فرزندان یعقوب هستند؛ کسی که به «میله میانی» خیمه اجتماع تشبیه شده است، میله‌ای که از یک سر تا سر دیگر تخته‌های آن امتداد داشت. یعقوب و فرزندانش نیز، مانند آن میله، بالاترین و پایین‌ترین مراتب را به هم پیوند می‌دهند.

16 ועל ידי התומ"צ [התורה ומצות] שהן תר"ך עמודי אור כעמוד המחבר מעלה ומטה כו'. וזהו אם בדרכי תלך.⁶¹

و [این] به واسطهٔ تورات و فرمان‌ها (تורה ומצות، Torah u'mitzvos) است؛ آن‌ها ۶۲۰ ستون نورند، همچون ستونی که بالا و پایین را به هم پیوند می‌دهد و غیره. این همان «اگر در راه‌های من گام برداری» است.

این پیوند به واسطهٔ تורה ומצوت، یعنی ۶۲۰ «ستون نور»ی که بالا و پایین را همچون ستونی به هم پیوند می‌دهند، تحقق می‌یابد. این معنای «اگر در راه‌های من گام برداری» است.

דרך הוא המחבר מעיר לעיר כו'. וכל התורה והמצות נק' דרך⁶² שבהם ועל ידם ע"י כולם דוקא עוברת ההשפעה.

راه چیزی است که شهری را به شهر دیگر پیوند می‌دهد و غیره. تمام تורה ומצوت «راه» نامیده می‌شوند، زیرا جریان فیض در آن‌ها و به واسطهٔ آن‌ها می‌گذرد؛ مشخصاً از طریق همهٔ آن‌ها.

راهی شهری را به شهر دیگر پیوند می‌دهد، و از همین رو تورات و فرمان‌ها «راه» نامیده می‌شوند؛ جریان الهی از طریق آن‌ها می‌گذرد. این جریان مشخصاً از طریق همهٔ آن‌ها می‌گذرد، پس هر فرمانی لازم است.

17 וכנודע שהטפה יורדת דרך כל האיברים כו'. ועז"נ [ועל זה נאמר] כל ארחות⁶³ ה' חסד ואמת. שאין הילוך ההשפעה אלא בבחי' חסד דוקא. ובבחי' אמת דוקא.

چنان‌که معروف است، قطره از راه همهٔ اندام‌ها فرود می‌آید و غیره. دربارهٔ همین گفته شده است: «همهٔ راه‌های ه' مهر و حقیقت است»؛ جریان افاضه فقط از راه مهر، آن هم به‌طور خاص، و از راه حقیقت، آن هم به‌طور خاص، می‌گذرد.

این جریان باید از میان همهٔ فرمان‌های دینی (מצוות، mitzvos) بگذرد، همان‌طور که قطرهٔ منی از همهٔ اندام‌های بدن گرفته می‌شود. آیهٔ «همهٔ راه‌های ه' مهر و حقیقت است» می‌آموزد که جریان فقط از راه مهر و حقیقت حرکت می‌کند.

אך א"א להיות מלמעלה למטה כ"א שיהי' [שיהיה] תחלה ממטלמ"ע [ממטה למעלה] כל האומר אין לי אלא תורה⁶⁴ כו'.

اما این جریان نمی‌تواند از بالا به پایین باشد، مگر آنکه نخست از پایین به بالا باشد: «هر کس بگوید: «من فقط تورات دارم»...»

اما نزول افاضه از بالا نمی‌تواند رخ دهد، مگر آنکه نخست صعودی از پایین صورت گیرد. تلمود می‌گوید هر کس ادعا کند که «فقط تورات» دارد، حتی تورات هم ندارد: مطالعهٔ تورات به‌تنهایی، بدون خدمت عبادی که از پایین صعود می‌کند، چیزی را به پایین نمی‌کشد.

18 ועוד זאת וגם אתה תדין את ביתי.⁶⁵ תדין דינא דמלכותא דינא⁶⁶ כי בדברים לא יוסר עבד⁶⁷ היא הנה"ב [הנפש הבהמית].

و افزون بر این: «و تو نیز خانه مرا داوری خواهی کرد.» «داوری کن»: «قانون پادشاهی، قانون است.» زیرا «بنده با سخنان اصلاح نمی‌شود»: این همان نفس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) است.

بند بعدی آیه، «و تو نیز خانه مرا داوری خواهی کرد»، تکلیف دیگری می‌افزاید. «داوری کن» در اینجا یعنی با قانونی استوار حکم راندن، زیرا نפש הבהמیت مانند بنده‌ای است که تنها با سخن اصلاح نمی‌شود.

وצריך להכותה בשבט⁶⁸ לעולם ירגיז⁶⁹ כו'. והיא בחי' זיעתן של חיות.⁷⁰ כענין זיעה שבאדם שהיא שמחמת פחדו נעשה תגבורת האש על המים שבו.

باید آن را با عصا زد: «آدمی باید همواره برانگیزد»، و مانند آن. این مرتبه عرق موجودات زنده آسمانی (حיות, Chayos) است؛ مانند عرق انسان که از آن پدید می‌آید که بر اثر ترسش، آتش درون او بر آب درونش غلبه می‌کند.

نפש הבהמیت باید زده شود، چنان‌که تلمود می‌گوید انسان باید همواره گرایش نیک را بر ضد گرایش بد برانگیزد. این به «عرق حיות» تشبیه شده است: هنگامی که انسان می‌ترسد، آتش درونش بر آب درونش چیره می‌شود و آن را به صورت عرق بیرون می‌راند.

19 ודוחה האש את המים לחוץ בבחינת זיעה. כך הנה כתיב ונהר די נור כו'. שהוא מזיעתן של חיות⁷¹ שהם בבריא' [ببریا / ببریأت] ומשמ' יורד ליצירה ועשיה ونעשה נהר די נור על ראש רשעים יחול^{72,73}

آتش آب را به صورت عرق به بیرون می‌راند. به همین ترتیب نوشته شده است: «رودی از آتش» و جز اینها؛ این رود از عرق فرشتگان آسمانی (حיות, Chayos) سرچشمه می‌گیرد که در عالم آفرینش (ברیا, Beriah) هستند؛ از آنجا به عالم صورت‌بخشی (יצירה, Yetzirah) و عالم عمل (عשיה, Asiyah) فرود می‌آید و به رودی از آتش بدل می‌شود [که درباره‌اش گفته شده است]: «بر سر شیریان فرود می‌آید.»

همان‌گونه که ترس آب را به صورت عرق از بدن بیرون می‌راند، حیوت، فرشتگان عالم آفرینش، از هیبت ה' عرق می‌کنند. این عرق از میان عوالم صورت‌بخشی و عمل فرود می‌آید و به «رود آتش» در رؤیای دانیال بدل می‌شود؛ رودی که به صورت داوری بر شیریان فرود می‌آید.

דהיינו הזיעה שהיא בחי' המים שדוחה בחי' האש שלהם שזעים וחלים מאימת כסא. ומגודל הפחד⁷⁴ יוצא' [יוצאת] מהם בחינת הזיעה שהיא בחינת המים.

یعنی عرق، که مرتبه آب است و آتش آنان آن را به بیرون می‌راند؛ زیرا از هیبت تخت می‌لرزند و رعشه می‌گیرند. از شدت هراس، عرق – که مرتبه آب است – از آنان بیرون می‌آید.

عرق همان «آب»ی است که آتش خود حیوت آن را به بیرون می‌راند، زیرا آنان در برابر تخت ה' از هیبت می‌لرزند. هراس عظیمشان این «آب» را از آنان بیرون می‌راند.

שהיא בחינת השפעה והמשכה כמים. ומזה נעשה נהר די נור כו'. וכענין כעס על ההפוך הנמשך מחמת המשכת האהבה כו':

[آب] مرتبة جريان و فرودآوردن است، همچون آب. از این، رودی از آتش پدید می‌آید و جز اینها. این همانند خشمی بر ضد امر مخالف آن چیزی است که شخص دوست می‌دارد؛ خشمی که خود از فرودآمدن عشق سرچشمه می‌گیرد.

آب نماد جريان و فرودآمدن است، اما در اینجا به رودی از آتش، نیرویی برای داوری، بدل می‌شود. این همانند خشمی بر ضد امر مخالف آن چیزی است که شخص دوست می‌دارد؛ خشمی که خود از فرودآمدن عشق سرچشمه می‌گیرد.

20 وتדין את ביתי היא בחי' נה"א [נפש האלקית] כי היכל⁷⁵ ה' המה. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר⁷⁶ כו'.

«تو خانه مرا داوری خواهی کرد»: این مرتبة نفیس الهی (نפש האלקית, Nefesh Elohis) است، زیرا «آنان مقدسگاه ه' (Havayah) هستند». «و برای من مقدسگاهی بسازند و من در میان آنان سکونت خواهم کرد»؛ نمی‌گوید «در میان آن»، و الی آخر.

«خانه من» نفیس الهی است، زیرا خود بنی اسرائیل مقدسگاه ه' هستند. آیه می‌گوید: «در میان آنان سکونت خواهم کرد»، نه «در میان آن»؛ یعنی ه' در هر شخص سکونت دارد.

و גם אתה הוא יהושע הכהן הגדול הוא שושבינא דמטروניתא⁷⁷ בהעלותך את הנרות⁷⁸ כו'. כהנא רבא חסד עלאה ואעפ"כ [ואף על פי כן] תדין בבחי' גבורות ועי"ז תשמור את חצרי.⁷⁹ חצרי הוא בחי' נה"ב [נפש הבהמית].

«و تو نیز»: مقصود یهوشع (یهושع)، کاهن اعظم است که «ساقدوش ملکه» (שושבינא دמטروניתا, shushvina dematronita) است: «هنگامی که چراغ‌ها را می‌افروزی»، و الی آخر. کاهن اعظم، مهر والا (חסد, Chesed) است؛ با این همه، «تو داوری خواهی کرد» با مرتبة سخت‌گیری‌ها (גבורות, Gevuros)، و از این راه «حیاط‌های مرا نگاه خواهی داشت». «حیاط‌های مرا» مرتبة نفیس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) است.

«تو» به یهوشع، کاهن اعظم، اشاره دارد که «ساقدوش ملکه» خوانده می‌شود و چراغ‌ها را می‌افروزد. با آنکه کاهن اعظم نماینده مهر والا (חסد) است، باید با سخت‌گیری‌ها (גבורות) «داوری» کند؛ و این کار از «حیاط‌های من»، یعنی نفیس حیوانی، محافظت می‌کند.

כי ההפרש שבין בית לחצר הוא שבית מקורה בגג שהוא ענין פריסת אהל ומקיף מבחי' סוכ"ע. משא"כ חצר אינה מקורה כו'. וצריך שמירה.

زیرا تفاوت میان خانه و حیاط این است که خانه سقفی دارد؛ این امر، گستراندن چادر و فراگیری [نور] از مرتبه نوری است که همه عوالم را فرا می گیرد (סובב כל עלמין, sovev kol almin). اما حیاط سقف ندارد، و الی آخر؛ و نیازمند نگهداری است.

خانه سقف دارد که نماز نور فراگیر همه عوالم است و آنچه را درون خود دارد پناه می دهد؛ این همان نفیس الهی است. اما حیاط در فضای باز است و در معرض آسیب قرار دارد، پس به نگهداری نیاز دارد؛ این همان نفیس حیوانی است.

بخش 7 • 211

دوران آینده و حنوکا

21 והנה אחר כ"ז [כל זה] ונתתי לך מהלכים⁸⁰ ב' בחי' הילוך כו'. והוא לע"ל [לעתיד לבוא] כי כהיום נק' בחי' רצוא ושוב. רצוא ממטה למעלה. ושוב מלמעלה למטה.

پس از همه اینها، «به تو گام برداشتن ها خواهم داد»: دو جنبه (בחינה, bechinah) از گام برداشتن و غیره. این مربوط به زمان آینده است. زیرا در روزگار کنونی، این مرتبه «دویدن و بازگشت» (רצוא ושוב, ratzo vashov) نامیده می شود: دویدن از پایین به بالا، و بازگشت از بالا به پایین.

پس از داوری و نگهداری، وعده «گام برداشتن ها» می آید، و صورت کامل آن به زمان آینده تعلق دارد. اکنون، بندگی «دویدن و بازگشت» است: نفس به سوی ה' رو به بالا می شتابد، سپس برای انجام وظیفه اش به پایین بازمی گردد.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כשיתגלה⁸¹ בחי' סוכ"ע כחשכה כאורה.⁸² ואין בו מעומ"ט [מעלה ומטה] יהי' [יהיה] הכל בחי' הליכה. שיהי' [שיהיה] גם השוב בחי' הליכה כמו הרצוא כו'.⁸³

اما در زمان آینده، هنگامی که نوری که همه عوالم را فرا می گیرد (סובב כל עלמין, sovev kol almin) آشکار شود، «تاریکی همچون نور است» و در آن بالا و پایین وجود ندارد؛ همه چیز جنبه (בחינה) گام برداشتن خواهد داشت: حتی بازگشت نیز گونه ای گام برداشتن خواهد بود، مانند دویدن و غیره.

در زمان آینده، نور סובב כל עלמין آشکار خواهد شد، تاریکی همچون نور خواهد بود و «بالا» و «پایین» وجود نخواهد داشت. آن گاه حتی بازگشت نیز گامی رو به جلو خواهد بود، همچون دویدن.

רק שמקודם צ"ל בחי' תדון כנ"ל. וזהו ענין הנס שהי' [שהיה] בחנוכה (וכן בפורים) שהי' [שהיה] תחלה מלחמה ואח"כ הנס ביום מנוחה: ⁸⁴

اما پیش از آن باید جنبه (بחינה) «داوری خواهی کرد» وجود داشته باشد، چنانکه پیش‌تر گفته شد. معنای معجزه‌ای که در حنوکا رخ داد (و نیز در پوریم) همین است: نخست جنگی بود و پس از آن معجزه، در روز استراحت.

اما نخست باید «داوری» باشد، یعنی جنگ با نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis). حنوکا (و پوریم) این را نشان می‌دهند: نخست جنگی درگرفت و جشن در روزی قرار گرفت که نبرد پایان یافت؛ یعنی روز استراحت.

در کار بندگی

این گفتار از انسان می‌خواهد به‌جای آنکه نفس حیوانی را صرفاً سرکوب کند، از آن بهره بگیرد: نخست آن را قاطعانه مهار کند («تو داوری خواهی کرد»)، از طریق برکت‌های پیش از قرائت «بشنو» (שמע, Shema) و خود شماع، و سپس بگذارد نیروی آن عشق به ה' را فراتر از آنچه نفس الهی به‌تنهایی می‌توانست برساند، حمل کند. مقصود، گام‌بردداشتن در همه راه‌های ה' است: مطالعه تورا همراه با دعا و هر میتصووه؛ و نیز آگاهی از اینکه کشمکش دوران تبعید پیش از آرامش می‌آید.

پرسش‌هایی برای گفت‌وگو

1. چرا فرشتگان و ارواح بالا «ایستاده» خوانده می‌شوند، و چه چیزی به نفسی که در جسم است امکان «گام‌بردداشتن» می‌دهد؟
2. چگونه نفس حیوانی، که از این دو نفس پایین‌تر است، می‌تواند نفس الهی را بالاتر از آنچه به‌تنهایی می‌توانست برسد، حمل کند؟
3. چرا برکت‌های پیش از شماع پیش از آنکه به «دوست خواهی داشت» برسیم، فرشتگان و حیووت را توصیف می‌کنند؟
4. آن دو «گام‌بردداشتن» کدام‌اند، و ترتیب شماع چگونه آن‌ها را بازمی‌تاباند؟
5. چرا پیش از آرامش باید جنگی درگیرد («تو داوری خواهی کرد»)، و حنوکا و پوریم چگونه این را نشان می‌دهند؟

یادداشت‌ها

Above Him stood the seraphim; each one had six wings: with twain he covered his face and with twain he covered his feet, and with twain he did fly

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

ישעי' ۱, ב.

5 וגם הנשמות . . נק' ג"כ עומדים

در **בחוקתי** Alter Rebbe, 45a همان آیه را توضیح می‌دهد: فرشتگان، که از «گفتار» **ה'** پدید می‌آیند، مانند حروفی جداگانه گفتارند؛ هر یک در مرتبه‌ای ثابت است، و ازاین‌رو «می‌ایستند». ارواح اسرائیل «روندگان» هستند.

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת בחוקתי מה, א. נשא כ, ג. שלח לח, ד. בלק סז, ד. מסעי צא, ג. סה"מ תקס"ב ע' קיז ואילך. ביאור"ז לאדה"א ע' פ, ד. מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' תרסז. בסה"מ תרנ"ד ע' רסג כ' «לכאורה יש סתירה לזה שהרי גם הנשמות נק' עומדים כמ"ש אליהו חי ה' אשר עמדתי לפניו, הרי שגם הנשמה הוא בבחי' עמידה . . אך הענין הוא דמ"ש חי ה' אשר עמדתי לפניו קאי על הנשמה כמו שהיא למעלה קודם התלבשותה בגוף . . ואז נק' עומדים, ומ"ש ונתתי לך מהלכים כו' שהנשמות נק' מהלכים זהו בירידת הנשמה בגוף דוקא ועבדה עבודת ה' בתורה ומצות אז זכתה להיות בבחי' מהלך בעילוי אחר עילוי באמת".

6 חי ה' אשר עמדתי לפניו

الشيخ (أليشع)، هنگامی که هدیه نعمان (نعמן) را نمی‌پذیرد، سوگند می‌خورد: «به حیات **ה'** سوگند، که در پیشگاه او ایستاده‌ام.» این عبارت در اینجا آورده شده تا نشان دهد که از جان در حالت آسمانی‌اش با تعبیر «ایستاده» یاد می‌شود.

II Kings 5:16 ملכים ב ה':ט"ז

וַיֹּאמֶר תִּיֵּה' אֲשֶׁר־עֲמָדָתִי לִפְנֵי אִם־אֶקַּח וְיִפְצַרְבוּ לִקְחַת וְיִמָּאֵן:

But he said: 'As the L-RD liveth, before whom I stand, I will .receive none.' And he urged him to take it; but he refused

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

ملכים-ב ה, טז. رאה לקו"ת חכ"ה ע' 147 הערה 53 שכאן הובא הכתוב הנאמר ב**אלישע**, וכ"ה בעוד מקומות בדא"ח. אבל בלקו"ת חקת סד, ד ועוד "כמ"ש אליהו" והוא במלכים-א יז, א. ע"ש.

2 بند

7 והמלאכים הם מאותיות הדבור

همان صفحه از اور التوراة (اور التوراة) که متن این مقاله را دربر دارد، دربارهٔ پدیدآمدن فرشتگان از حروفی گفتار نیز بحث می‌کند.

یادداشت کھوت

ראה אוה"ת פ' משפטים ע' א'רפ.

8 וברוח פיו כל צבאם

«به کلام **ה'** آسمان‌ها پدید آمدند و به تفسیر دهان او تمامی سپاهشان.» این نشان می‌دهد که فرشتگان، سپاه آسمانی، از «گفتار» **ה'** پدید می‌آیند.

Psalms 33:6 תהילים ל"ג:ו

בְּדִבֶּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל־צְבָאָם:

1 بند

1 کה אמר ה' צבאות

این مقالهٔ حسیدی همچنین در **ספר המאמרים** 5571, همراه با شرحی بر آن و روئوسی دیگری از آن شرح، چاپ شده است. اینها نسخه‌های موازی همان تعلیم‌اند.

یادداشت کھوت

נדפס גם בסה"מ תקע"א ע' ו. ביאור שם ע' י. הנחה אחרת מהביאור שם ע' יט. וראה באוה"ת פ' משפטים ע' א'רפ קטע מהנחת מהרי"ל. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. המאמר עם הגהות וביאורים וקיצורים באוה"ת בראשית כרך ה תקק"ג, א ועם שינוים באוה"ת בהעלותך ע' תז. ביאור עם הגהות באוה"ת בראשית כרך ה התקק"ח, א. תתקכו, ב. וראה גם מאמרי אדמו"ר הצי"צ הנחות תרי"ד-תרס"ו ע' קמט. לקמן קרב, ב מציין לכאן בענין ב' מיני הילוך. נזכר בלקו"ת ויקרא ז, ב. בחקותי מה, ב מט, ד נשא כה, ב. שלח לח, ד. מסעי צא, ד. ראה כ, ג. כז, ד. שה"ש כט, ב. לג, ג.

2 کה אמר ה'

وعدهٔ **ה'** به **یهושع (יהושע)**، کاهن اعظم: اگر در راه‌های **ה'** گام بردارد و امانت او را نگاه دارد، خانهٔ او را داوری خواهد کرد، صحن‌های او را پاس خواهد داشت و «رفت‌وآمدهایی در میان این ایستادگان» به او داده خواهد شد؛ در معنای سادهٔ عبارت، یعنی آزادی رفت‌وآمد در میان فرشتگانی که آنجا ایستاده‌اند. این **مאמר** (maamar), **מהלכים** (mahlechim) را نخست به معنای «روندگان» می‌خواند، یعنی جان‌هایی در بدن‌ها، و سپس به معنای دو گونه «رفتن»؛ تمام این **مאמר** شرحی بر این آیه است.

Zechariah 3:7 זכריה ג':ז

כה־אמר ה' צבאות אם־יִבְדְּךָ בִּתְלַךְ ואם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וגם־אתֶּה תִּדְוֶן אֶת־בֵּיתִי וגם תִּשְׁמֹר אֶת־הַצִּדִּיק וְנָתַתִּי לְךָ מִהֲלָכִים בֵּין הָעֹמְדִים הָאֵלֶּה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways,' and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free .access among these that stand by

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

זכרי' ג, ז.

3 להבין מהו ענין מהלכים

بحثی موازی دربارهٔ معنای «گام‌برداری‌ها» در مقاله‌های حسیدی Mittlerer Rebbe (آدמו"ר האמצעי).

یادداشت کھوت

ראה מאמרי אדה"א ויקרא ח"ב ע' עתר. ובסה"מ תרנ"ד ע' רסג בענין מהלך.

4 שרפים עומדים

اشعيا (ישעיהו) سرافیم را می‌بیند که بالای تخت **ה'** «ایستاده‌اند». **آدמו"ر** **הזקן** از این آیه استفاده می‌کند تا نشان دهد که فرشتگان «ایستادگان» نامیده می‌شوند.

Isaiah 6:2 ישעיהו ו':ב

שָׁרְפִים עֹמְדִים מַעֲמַל לֹו שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד בְּשָׁתִּים יִכְסֶּה פָנָיו וּבְשָׁתִּים יִכְסֶּה רַגְלָיו וּבְשָׁתִּים יַעֲוֹפֶה:

یادداشت كهوت
ישעי' ו, ב.

13 وم"ש ובשמים یعوفף הרי שמצינו להם בחי' הילוך הוא ע"י אתעדל"ת

چنان‌که یادداشت از آن نقل می‌کند، این **مآמר** (maamar) همچنین می‌گوید که حرکت فرشتگان «چیزی است که از راه خدمت نفوس در آن‌ها پدید می‌آید».

یادداشت كهوت

בסה"מ תרנ"ד ע' רסא: "היינו מה שנעשה בהם ע"י עבודת הנשמות כו' כמ"ש במ"א." ראה אוה"ת נ"ך כרך א' ע' קס.

14 וקרא זה אל זה

فرشتگان سرافیم (seraphim) به یکدیگر ندا می‌دهند: «مقدس، مقدس، مقدس.» این همان قدوسیت (קדושה, Kedushah) فرشتگان است که در پاسخ به قدوسیت کدوשה اسرائیل گفته می‌شود.

Isaiah 6:3 ישעיהו ו':ג

וְקָרָא זֶה אֶל־זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ ה' צְבָאוֹת מְלֵא כְלִי־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the L-RD of hosts; The whole earth is full of His glory
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

15 מלכותך מכ"ע

«فرمانروایی تو، فرمانروایی بر همهٔ عوالم است.» این نشان می‌دهد که نوری که همهٔ عوالم را پر می‌کند (ממלא כל העלמין, memalei kol almin) از فرمانروایی ه' سرچشمه می‌گیرد.

Psalms 145:13 תהילים קמ"ה:י"ג

מַלְכוּתְךָ מִלְכוּת קְלִיעֲלָמִים וּמִמְשָׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדּוֹר:

Thy kingdom is a kingdom for all ages, And Thy dominion endureth throughout all generations

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

תהילים קמה, יג.

16 וכבוד הדר מלכות

«جلال باشکوه فرمانروایی او.» آلت ربه (ادمیور הזקן) «جلال» را به معنای گستردگی عوالم و سپاهیان توضیح می‌دهد.

Psalms 145:12 תהילים קמ"ה:י"ב

לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתוֹ וּכְבוֹד הָדָר מִלְכוּתוֹ:

To make known to the sons of men His mighty acts, And the glory of the majesty of His kingdom

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

תהילים קמה, יב.

17 אלף אלפין ישמשונה

«هزار هزار تن او را خدمت می‌کردند.» این شمار عظیم فرشتگانی را نشان می‌دهد که به ه' در مقام پادشاه خدمت می‌کنند.

Daniel 7:10 דניאל ז':י

וְהָרָא דִּי־נִיּוֹר נִגְדַּ וְנִפְק מִן־קְדְמוֹהִי אֶלְף אֶלְפִין יִשְׁמֹשׁוּנָה וְרַבּוּ רִבְבּוּן קְדְמוֹהִי יְקוּמוּן דִּינָא יִתְבּ וְסִפְרִין קְתִיחוּ:

A fiery stream issued And came forth from before him; thousand thousands ministered unto him, And ten thousand

By the word of the L-RD were the heavens made; And all the host of them by the breath of His mouth

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

תהלים לג, ו.

9 וישראל עלו במחשבה

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشت كهوت

ב"ר בתחילתה.

10 וישראל עלו במחשבה

میدراش چیزهایی را برمی‌شمارد که پیش از آفرینش وجود داشتند؛ از جمله اسرائیل که «در اندیشه پدید آمد». مقصود در اینجا آن است که ریشهٔ ارواح در اندیشهٔ ه' است، بالاتر از گفتار او.

Bereshit Rabbah 1:4 בראשית רבה א':ד

... "ה' קנני ראשית דרכו" כסא הכבוד מנין דכתיב (תהלים צג, ב): "נכון כסאך מאז וגו'". האבות וישראל ובית המקדש ושמו של משיח, עלו במחשבה להבראות האבות מנין שנאמר (הושע ט, י): "כענבים במדבר וגו' ישראל מנין שנאמר (תהלים עד, ב): "זכור עדתך קנית קדם" בית המקדש מנין שנאמר (ירמיה יז, יב): "כסא כבוד מרום מראשון וגו'" שמו של משיח מנין שנאמר (תהלים עב, יז): "יהי שמו לעולם וגו' [לפני שמש ינון שמו]" רבי אהבה ברבי זעירא אמר אף התשובה שנאמר (שם צ, ב) "בטרם הרים יולדו" ואותה השעה (שם, ...

In the beginning, G-d created" – six items preceded the creation of the world; some of them were [actually] created, and some of them G-d contemplated creating, [though He did not actually do so]. The Torah and the Throne of Glory were created. Torah, from where is it derived? As it is stated: "The L-rd made me at the beginning of His way" (Proverbs 8:22). The Throne of Glory, from where is it derived? "Your throne stands firm from earliest time, [You are from eternity]" ... (Psalms 93:2). The patriarchs, Israel

Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

11 כמ"ש בס"י שתי אבנים בונות

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشت كهوت

פ"ד מט"ז. ראה לעיל כא, א. כב, א.

3 بند

12 ובשמים یعوفף

هر فرشتهٔ سراف (seraph, שרף) شش بال دارد: با دو بال رویش را می‌پوشاند، با دو بال پاهایش را، و «با دو بال پرواز می‌کرد». پرواز، یگانه حرکتی دانسته می‌شود که در فرشتگان یافت می‌شود.

Isaiah 6:2 ישעיהו ו':ב

שָׁרְפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַד בְּשָׁתִים יִכְסֶה כְּנֹי וּבְשָׁתִים יִכְסֶה רַגְלָיו וּבְשָׁתִים יְעוּפֹף:

Above Him stood the seraphim; each one had six wings: with twain he covered his face and with twain he covered his feet, and with twain he did fly

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

times ten thousand stood before him; The judgment was set,
And the books were opened

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

דניאל ۲, ۱.

18 ולגדודיו אין מספר

تلمود دربارهٔ شمار لشکرهای فرشتگان ه' بحث می‌کند و این عبارت را نقل می‌آورد: «آیا برای سپاهیان او شماره‌ای هست؟» این نیز گسترده‌ی پادشاهی او را نشان می‌دهد.

Chagigah 13b:13 חגיגה י"ג ב:י"ג

תנאי, רבי אומר משום אבא יוסי בן דוסאי: "אלף אלפין ישמשוניה" — מספר גדוד אחד, "ולגדודיו אין מספר". [רבי ירמיה בר אבא אמר: "אלף אלפין ישמשוניה", לנהר דינור, שנאמר: "נהר דינור נגד ונסק מן קדמוהי אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבו קדמוהי יקומון".]

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت کھوت

חגיגה יג, ב.

4 بند

19 ג"פ קדוש . . המשכת קדושה עליונה מאא"ס ב"ה

אור התורה (אור התורה) این بخش را نقل می‌کند و جاهای دیگری از متون حسیدی را که دربارهٔ «مقدس» سه‌گانه بحث می‌کنند، برمی‌شمارد.

یادداشت کھوت

مובא באוה"ת נ"ך כרך א ע' קסח ושם מצויין להמקומות בדא"ת שמוכא שם בענין ג"פ קדוש.

20 הוי"ה צבאות ולהיות מכה"כ

«مقدس، مقدس، مقدس است نام چهارحرفی (ה', Havayah) צבאות (Tzevaos)؛ سراسر زمین از جلال او آکنده است.» آلتز ربه (ادمو"ר הזקן) این آیه را ناظر به فروداوردن قداست به جهان می‌داند.

Isaiah 6:3 ישעיהו ו:ג

וקרא זה אליה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות מלא כליהאָרץ
קבוד:

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is
the L-RD of hosts; The whole earth is full of His glory

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

21 سرائندهٔ مزامیر از آفرینش به شگفت می‌آید: «چه سپارند کارهای تو، ای ه'! همه را با حکمت آفریدی؛ زمین از دارایی‌های تو آکنده است.» این نشان می‌دهد که نور الهی به‌واسطهٔ حکمت در جهان جامه می‌پوشد.

Psalms 104:24 תהילים ק"ד:כ"ד

מהרבו מעשיו ה' כלם בקמה עשית מלאה הארץ קננה:

How manifold are Thy works, O L-RD! In wisdom hast Thou
made them all; The earth is full of Thy creatures

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

22 קנה חכמה קנה בינה

«حکمت به‌دست آور، فهم به‌دست آور.» آلتز ربه «به‌دست آور» (קנה, kneh) را به «دارایی‌های تو» (קניניך, kinyanecha) پیوند می‌دهد: دارایی‌هایی که زمین را پر می‌کنند، حکمت و فهم‌اند.

Proverbs 4:5 משלי ד:ה

קנה חכמה קנה בינה אלי-תשבח ואלי-תש מאמר-יפי:

Get wisdom, get understanding; Forget not, neither decline
;from the words of my mouth

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

23 כבוד בגימט' ל"ב

یک فرهنگ‌نامهٔ قَبَائِلِستی که برای هم‌ارزی جلال (کبود) و عدد سی‌ودو به آن استناد شده است.

یادداشت کھوت

ראה מאו"ר כ, ۱.

5 بند

24 הנשמה א"צ תיקון לעצמה

תניא (תניא) آموزهٔ آریزال (האריז"ל) را می‌آورد که روح برای خود نیازی به اصلاح ندارد، و توضیح می‌دهد که فرود می‌آید تا بدن و نفس הבהמית را پالایش کند.

یادداشت کھوت

ע"ח שער כו פ"א. הובא בתניא פרק לו. ראה לקו"ת תצא לד, ג.

25 כי הנשמה א"צ תיקון לעצמה

آریزال (האריז"ل) تعلیم می‌دهد که خود روح نیازی به اصلاح ندارد؛ روح برای اصلاح بدن و نفیس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) فرود می‌آید. آلتز ربی (ادمو"ר הזקן) این مبنا را بسط می‌دهد.

Sefer Etz Chaim 26:2 עץ חיים כ"ו:ב

... והנה נר"ץ כ"א יש לו צלם א' אשר מתלבש בתוכו וזה הצלם הוא המפסיק בין הכלים לבין העצמות האור וא"א שיתלבש הנפש או הרוח או הנשמה תוך הגוף אם לא ע"י צלם זה. ואמנם חלק הצלם הנשאר בסוד המקיף מבחוץ הוא הנקרא חשמ"ל שהוא גימטריא מלכו"ש והבן זה. וז"ס שאמרו בזוהר חדש ש"ה דנ"ח רזא הכא ליודעי מדין תנועי דאיהו שלימא דכלא אן אינון בב"נ אלא רזא דא בצלמינו דא איהו צולמא דב"נ מלגאו ומלבר לגאו סוכלתנו ומנדע וחכמה לבר ההוא צולמא דאזיל עלוי ומדברא ליה לב"נ בנשירא למהוי ...

Sefer Etz Chaim (Public Domain)

26 מי לי בשמים ועמך לא חפצתי

«در آسمان چه کسی را دارم؟ و در زمین، جز تو هیچ نمی‌خواهم.» این عبارت بیانگر اراده‌ای یگانه برای ه' است که نفیس حیوانی دگرگون‌شده باید به آن دست یابد.

Psalms 73:25 תהילים ע"ג:כ"ה

מי-לי בשמים ועמך לא-חפצתי בארץ:

Whom have I in heaven but Thee? And beside Thee I desire
.none upon earth

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

תהלים עג, כה.

6 بند

27 שמע ישראל

«بشنو، ای اسرائیل: ه' اَلِکینو، ه' یگانه است.» آلتز ربه (ادمو"ר הזקן) «بشنو» را به معنای «بفهم» می‌گیرد و تأمل دربارهٔ یگانگی ه' را توضیح می‌دهد.

Deuteronomy 6:4 דברים ו:ד

שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד:

HEAR, O ISRAEL: THE L-RD OUR GOD, THE L-RD IS ONE.
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

שמע לי הבנה 28

در نخستین مَمارِ تَوراه اور (توراه اور)، آلتَر ربه (آدمو"ר הזקן) توضیح می‌دهد که **שמע** به معنای فهمیدن است و آن را به صورت «نام عین» (**שם** **עין**, shem ayin) می‌خواند: حرف عین بزرگ (עין, ayin; v) همان هفت صفتی است که هنوز در سرچشمه خود جای دارند، و تنها «نامی» — پرتویی ناچیز — فروز می‌آید؛ چنان‌که در عبارت «متبارک باد نام فرمانروایی باجلال او» آمده است.

یادداشت کھوت

נסמן לעיל א, א. לקמן לה, ב.

29 ה' از زبان ملاخی می‌فرماید: «زیرا من، ה', تغییر نکرده‌ام.» این نشان می‌دهد که **ה'** پس از آفرینش همان است که پیش از آن بود.

Malachi 3:6 ملاכי ג':ו'

פי אני ה' לא שנית י ואמם בני-יעקב לא כליתם:

For I the L-RD change not; and ye, O sons of Jacob, are not consumed.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 7

30 ואהבת בכל לבבך

«نام چهارحرفی (ה', Havayah) را با تمام دل خود دوست بدار.» این هدفی است که تأمل در **שמع** (שמע, Shema) به آن می‌انجامد.

Deuteronomy 6:5 دברים ו':ה'

ואהבת את ה' אלהיך בכל-לבבך ובכל-נפשך ובכל-מאדך:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

31 בכל לבבך בשני יצריך

میشنا (משנה) عبارت «با تمام دل خود» (לבבך, levavcha) با تکرار حرف (ב) را به معنای «با هر دو گرایش خود»، گرایش نیک و گرایش بد، می‌خواند. آلتَر ربه (آدمو"ر הזקן) از این عبارت برای دگرگون‌سازی نفس حیوانی (**נפש הבהמית**, Nefesh HaBahamis) استفاده می‌کند.

Berakhot 54a:6 برכות ג"ד א':ו'

חייב אדם לברך על הרעה קשם שמברך על הטובה, שנאמר: "ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו'". "בכל לבבך" — בשני יצריך, ביצר טוב וביצר הרע. "ובכל נפשך" — אפילו הוא נוטל את נפשך. "ובכל מאדך" — בכל ממונה. דבר אחר: "בכל מאדך" — בכל מדה ומדה שהוא מודד לה יוני מודה לו.

A man is in duty bound to utter a benediction for the bad even as he utters one for the good ; as it is said, "And thou shalt love the L-rd thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might" (Deut. vi. 5) — "with all thy heart," i.e. with thy two impulses, with the good and the evil impulse ; "with all thy soul," i.e. even if He take thy soul; ... "with all thy might," i.e. with all thy wealth. Another

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

32 אך קודם ק"ש תקנו חכמים

در آنجا آلتَر ربه توضیح می‌دهد که برکت‌های پیش از **שמع** مقرر شده‌اند تا آدمی ببندیشد که چگونه فرشتگان حیات (**חיות**, Chayos)، که ریشه میل در نفس حیوانی‌اند، در برابر **ה'** به‌کلی فروتن و تسلیم‌اند. آن عشق سپس بر نفس حیوانی می‌تابد و آن را در پی ریشه‌اش می‌کشاند.

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת תבא לד, ד.

33 תקנו חכמים שתים לפניו

میشنا حکم می‌کند که صبح، پیش از **שמع**، دو برکت و پس از آن یک برکت گفته شود. آلتَر ربه توضیح می‌دهد که چرا این برکت‌ها برای به‌جا آوردن **שמع** لازم‌اند.

Berakhot 11a:24-25 ברכות י"א א:כ"ד-כ"ה

מתני' בשחר מברך שתים לפניו ואחת לאחריה. ובערב מברך שתים לפניו ושתיים לאחריה. אחת ארוכה ואחת קצרה. מקום שאמר להאריך — אינו רשאי לקצר, לקצר — אינו רשאי להאריך. לתתום — אינו רשאי שלא לתתום, שלא לתתום — אינו רשאי לתתום.

MISHNAH IV In the morning [the reading of the Shema] is preceded by two benedictions and followed by one ; in the evening it is preceded by two and followed by two, one long and one short. Where [the Rabbis] order to say a long benediction, it is not permissible to say a short one ; [where they order] to say a short benediction, it is not permissible to say a long one. [Where they order] to "seal " a benediction, it is ... not permissible not to "seal" ; [where

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

34 ולאום מלאום יאמץ

رفقه (רבקה) از جانب **ה'** آگاه می‌شود که دو قوم در رحم او هستند و یکی از دیگری نیرومندتر خواهد بود. این نشان می‌دهد که رابطه میان دو نفس بر پایه کشمکش است.

Genesis 25:23 براسית כ"ה:כ"ג

ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר:

And the L-RD said unto her: Two nations are in thy womb, And two peoples shall be separated from thy bowels; And the one people shall be stronger than the other people; And the elder shall serve the younger.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

ברاسית כה, כג.

35 וכתוב ויאבק איש עמו . . . وכתוב ורב יעבוד צעיר

اور هتوراه (اور התורה, Or HaTorah) این بخش را نقل می‌کند و، چنان‌که یادداشت نقل کرده است، نتیجه می‌گیرد که از کشتی‌گرفتن با نفس حیوانی و دگرگون‌کردن آن، عروج دورانی آینده پدید می‌آید؛ همچون «اسب و سوارش».

یادداشت کھوت

נעתק באוה"ת במדבר ע' מג ומסיים שם: "ומבואר שם דמבחי' ויאבק הנ"ל שנלחם עם הנה"ב ומהפכו מזה נעשה העלי' לע"ל כענין סוס ורוכבו".

36 ויאבק איש עמו

يعقوب (יעקوب) تا سپیده‌دم با مردی کشتی می‌گیرد. آلتَر ربه «سپیده‌دم» را

به معنای زمان آینده می‌گیرد: تا آن زمان، خدمتِ ه' نبردی است.

Genesis 32:25 براسیית ל"ב:כ"ה

וְיִתְרַם יַעֲקֹב לְבַדּוֹ וַיֵּאָבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר:

And Jacob was left alone; and there wrestled a man with him
until the breaking of the day

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

ברاسیית לב, כה.

بند 8

37 ורב יעבד צעיר

به ریوکا (ربקה) گفته می‌شود که دربارهٔ دوقلوهای در رحمش: «بزرگ‌تر به کوچک‌تر خدمت خواهد کرد؛ یعنی عیسو (عشو) به یعقوب (יעقوب) خدمت خواهد کرد. آلت‌ر ربه (ادمو"ر הזקן) این را چنین می‌خواند که نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis), با ریشهٔ برترش، به نفیس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) خدمت می‌کند.

Genesis 25:23 براسیית כ"ה:כ"ג

וַיֹּאמֶר ה' לָהּ שְׁנֵי גוֹיִם בְּבֶטְנֶךָ וְשְׁנֵי לְאֻמִּים מִמֶּעֶיךָ יִפְרְדוּ וְלֵאמֹם לְאֻמָּיִךְ וְרַב יַעֲבֹד צָעִיר:

And the L-RD said unto her: Two nations are in thy womb,
And two peoples shall be separated from thy bowels; And the
one people shall be stronger than the other people; And the
elder shall serve the younger

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

38 לפני מלך מלך

«اینها پادشاهانی هستند که در سرزمین آدوم پادشاهی کردند، پیش از آن‌که هیچ پادشاهی بر بنی‌اسرائیل فرمانروایی کند.» در قبلا، این پادشاهان همان عالم آشتگی (توהו, Tohu) هستند که ظرف‌هایش درهم شکستند.

Genesis 36:31 براسیית ל"ו:ל"א

וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוֹם לִפְנֵי מֶלֶךְ-מֶלֶךְ לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

And these are the kings that reigned in the land of Edom, be-
fore there reigned any king over the children of Israel

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

39 מאיגרא רמא

عبارت تلمود، «از بامی بلند به گودالی ژرف»، سقوطی بزرگ را وصف می‌کند، در اینجا مقصود، سقوط ریشهٔ برترِ نفیس حیوانی است.

Chagigah 5b:16–17 חגיגה ה' ב:ט"ז-י"ז

רְבִי הֵנָּה זָקִיט סָפֵר קִינּוֹת וְקָא קְרִי בְּגִייהּ, כִּי מָטָא לְהָא פְסוּקָא "הַשִּׁירִי
מִשְׁמִינִים אֶרֶץ" — נָפַל מִן יָדֶיהּ, אָמַר: מֵאִיגְרָא רָם לְבִירָא עֲמִיקָתָא. רְבִי
וְרַבִּי חִיָּיא הָווּ שְׁקָלִי וְאָזְלִי בְּאוֹרְחָא, כִּי מָטָו לָהּ הוּא מָתָא, אָמְרִי: אִיכָא
צוּרָא מְרַבֵּנָּה הָכָא? נִזְיֵל וְנִיקְבִּיל אֶפֶיָּה. אָמְרִי: אִיכָא צוּרָא מְרַבֵּנָּה
הָכָא, וּמֵאוּר עֵינֵינוּם הוּא. אָמַר לְקָה רְבִי חִיָּיא לְרַבִּי: תִּיב אָתָּה, לֹא תִזְזֵל
בְּנִשְׂיאוֹתָךְ. אִיזִיל אָנָּה וְאֶקְבִּיל אֶפֶיָּה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

40 ואין הדינין נמתקין אלא בשרשן

תניא این اصل را بیان می‌کند که داوری‌ها تنها در ریشهٔ خود شیرین می‌شوند: گاه باید نیروهای مقدس محدودکننده (גבורות, Gevuros) را برانگیخت تا داوری‌ها، یعنی نفیس (נפש הבהמית, شیرین شوند؛ چنان‌که در این گفته آمده است: «آدمی باید همواره گرایش نیک را برانگیزد.»

یادداشت کھوت

ראה פנ"ח שער השופר פ"א. שער יוהכ"פ פ"א. לקו"ת להאריז"ל וישב.
תניא ריש פל"א.

بند 9

41 תחת ממשלת הנה"א

ارجاعات Kehot برای این کلمات (یادداشتش در پایین آمده است).

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת פי' ראה ל, א.

42 ויסודתה בהררי קדש

«بنیادش بر کوه‌های مقدس است.» این عبارت، ریشهٔ مقدس نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) را وصف می‌کند.

Psalms 87:1 תהילים פ"ז:א'

לְבִנְיָ-קֹרַח מִזְמוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהַרְיִי-קָדֶשׁ:

A Psalm of the sons of Korah; a Song. His foundation is in
the holy mountains

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

43 פני ארי, פני שור

موجودات زنده (حיות, Chayos) مرکب حزقیال، چهرهٔ انسان، شیر، گاو و عقاب دارند. ریشهٔ نפש הבהמית در شیر و گاو است.

Ezekiel 1:10 יחזקאל א':י'

וּדְמוּת פָּנֵיהֶם כְּפָנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֱלֹהֵימִין לְאַרְבַּעָתָם וּפְנֵי-שׁוֹר
מִהַשְׂמָאוֹל לְאַרְבַּעָתָם וּפְנֵי-נֶשֶׁר לְאַרְבַּעָתָם:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man;
and they four had the face of a lion on the right side; and
they four had the face of an ox on the left side; they four had
also the face of an eagle

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

44 ומוזה יבא לקיום הק"ש

לקוטי תורה این بخش را تقریباً واژه‌به‌واژه تکرار می‌کند و به این مقاله ارجاع می‌دهد. همچنین می‌افزاید که از این راه، نفیس الهی نیز بالا می‌رود، چنان‌که «موجودات زندهٔ مقدس تخت را حمل می‌کنند».

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת ויקרא ב, ב. ד"ה וילך תרס"ו.

بند 10

45 סוס ורכבו רמה בים

«او اسب و سوارش را به دریا افکند.» آلت‌ر ربه (ادمو"ר הזקן) از این جفت برای تصویر کردن نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) که نفیس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) را حمل می‌کند، استفاده می‌کند.

Exodus 15:1 שמות ט"ו:א'

אֲזַי שִׁיר-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַה' וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר אֲשִׁירָה
לַה' כִּי-גָאָה גָּאָה סוֹס וָרֹכְבוֹ רָמָה בַּיָּם:

Then sang Moses and the children of Israel this song unto
the L-RD, and spoke, saying: I will sing unto the L-RD, for
He is highly exalted; The horse and his rider hath He thrown
into the sea

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

שמות טו, א.

51 היושבת בגנים

«ای آن که در باغها ساکنی، یاران به صدايت گوش می‌سپارند.» این آیه بر توراتی اطلاق می‌شود که در باغ عدن آموخته می‌شود و فرشتگان به آن گوش می‌سپارند.

Song of Songs 8:13 שיר השירים ח':י"ג

היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני:

Thou that dwellest in the gardens, The companions hearken
'for thy voice: 'Cause me to hear it

یادداشت كهوت

שה"ש ח, יג. ראה סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תקפח.

52 ארז"ל על יש מהחכמים . . כבמזמושי חתן וכלה

تلمود نقل می‌کند که وقتی حکیمان دربارهٔ ارايه شرح و تفسیر می‌کردند، فرشتگان خدمتگذار گرد می‌آمدند، همان‌گونه که مردم گرد می‌آیند تا با داماد و عروس شادی کنند. این نشان می‌دهد که فرشتگان از توراتی که در این جهان آموخته می‌شود، دریافت می‌کنند.

Chagigah 14b:5 חגיגה י"ד ב:ה'

ושנאמרו הדברים לפני רבי יהושע, היה הוא ורבי יוסי הכהן מהלכים
בדרך. אמרו: אף אנו נדרוש במעשה מרובה. פתח רבי יהושע ודרש.
ואותו היום תקופת תמוז היה. נתקשרו שמים בעבים ונראה כמין קשת
בענן, והיו מלאכי השרת מתקבצין וכאין לשמוע, כבני אדם שמתקבצין
וכאין לראות במזמושי חתן וכלה.

یادداشت كهوت

חגיגה יד, ב.

53 ونמצא שהשפעת המלאכים . . בין מלמטה למעלה ובין מלמעלה למטה

לקוטי תורה این جمله را نقل می‌کند و می‌گوید این جمله، «صعود و نزول»
فرشتگان بر نردبان Yaakov را توضیح می‌دهد: اینجا دو گونه حرکتی‌اند
که اینجا توصیف شده‌اند.

یادداشت كهوت

בלקו"ת האזינו עה, א מציינן לכאן.

54 ונתתי לך מהלכים

«به تو رفت‌وآمدهایی در میان این ایستادگان خواهم داد.» در اینجا، آیه
به‌عنوان اشاره‌ای به دو حرکتی تفسیر می‌شود که اسرائیل در فرشتگان
پدید می‌آورد.

Zechariah 3:7 זכריה ג':ז'

כה"אמר ה' צבאות אם-בדרכי תלך ואם את-משמרתی תשמר וגם-אתה
תדין את-ביתי וגם תשמר את-חצרי ונתתי לך מהלכים בין העמקים
האלה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways,
and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My
house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free
access among these that stand by

46 ביתר שאת וביתר עז

يعقوب (يعقوب) هنگام برکت‌دادن به پسرانش، روبن (راوبن) را «برتر در
منزلت و برتر در توان» می‌خواند. آلتز ربه (ادمو"ר הזקן) این تعبیر را
برای نیروی افزودهٔ نفیس حیوانی (נפש הבהמית, Nefesh HaBahamis)
هنگامی که تعالی می‌یابد، به کار می‌برد.

Genesis 49:3 בראשית מ"ט:ג'

ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז:

Reuben, thou art my first-born, My might, and the first-fruits
of my strength; The excellency of dignity, and the excellency
of power

47 לפני מלך מלך

پادشاهانی که «پیش از آن‌که هیچ پادشاهی فرمانروایی کند» فرمانروایی
کردند، در قبالا همان عالم تוהו (Tohu [بی‌سامانی]) هستند. ریشهٔ نفیس
حیوانی در آنجاست.

Genesis 36:31 בראשית ל"ו:ל"א

ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך-מלך לפני ישראל:

And these are the kings that reigned in the land of Edom, be-
fore there reigned any king over the children of Israel

48 ורב יעבד

«بزرگتر به کوچکتر خدمت خواهد کرد.» نفیس حیوانی که ریشه‌ای برتر
دارد، به نفیس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) خدمت می‌کند.

Genesis 25:23 בראשית כ"ה:כ"ג

ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאמים ממעיך יפרדו וילאם מלאם
לאומך ורב יעבד צעיר:

And the L-RD said unto her: Two nations are in thy womb,
And two peoples shall be separated from thy bowels; And the
one people shall be stronger than the other people; And the
elder shall serve the younger

49 בתרי"ג . . בגימ' כתר

Shelah برای برابری ۶۲۰ فرمان و כתר مورد استناد قرار گرفته است.

یادداشت كهوت

ראה שלי"ה יתרו שמו, א. מא"א ת, נו. מאמרי אדה"ז פרשיות ח"א ע' שלח
ובמ"מ שם.

50 והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך

«و این سخنانی که امروز به تو فرمان می‌دهم، بر دل تو باشد.» آلتز ربه
(ادمو"ר הזקן) واژهٔ «من» (Anochi, אנכי) را سرچشمه‌ای می‌خواند که
تورات از آن به پایین جاری می‌شود.

Deuteronomy 6:6 דברים ו':ו'

וקיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על-לבךך:

And these words, which I command thee this day, shall be
upon thy heart

55 ב' מיני הילוך

در آنجا دو گونه حرکت چنین توضیح داده می‌شوند: نور فراگیری که همه عوالم را دربرمی‌گیرد (סובב כל עלמין, sovev kol almin), در نوری که همه عوالم را پر می‌کند (ממלא כל עלמין, memalei kol almin) آشکار می‌شود (از بالا به پایین)؛ و نور پرکننده از پایین به بالا به سوی نور فراگیر صعود می‌کند. در آنجا تمثیل دو نفر آمده است، یکی در بالا و دیگری در پایین، که می‌توانند یا با فرود آمدن فرد بالایی یا با صعود فرد پایینی به یکدیگر نزدیک شوند.

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת ראה כז, ד.

56 פ' בפנימיות העומדים

بحثی موازی دربارهٔ این‌که «در میان» به معنای «در بُعد درونی» ایستادگان است.

یادداشت کھوت

ראה אוה"ת פ' נשא ע' רמא.

57 כל ארחות ה' חסד ואמת

عبارت اینجا از Psalms 25:10 نقل شده است؛ متن در زیر آمده است.

Psalms 25:10 תהילים כ"ה:י'

כָּל־אֲרָחוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת לְנֶצְרִי בְּרִיתוֹ וְעֵדוּתוֹ:

All the paths of the L-RD are mercy and truth Unto such as keep His covenant and His testimonies

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

תהלים כה, י'.

58 כל האומר אין לי אלא תורה

عبارت اینجا از Yevamot 109b:4-5 نقل شده است؛ متن در زیر آمده است.

Yevamot 109b:4-5 יבמות ק"ט ב:ד'-ה'

עָרְבִי שְׁלֵצִיזִין — דְּעֻבְדִּי שְׁלוֹף דּוּץ. תּוֹקֵעַ עֲצָמוֹ לְדַבֵּר הֶלְכָּה — דְּתַנְיָא, רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ תוֹרָה — אֵין לוֹ תוֹרָה. פְּשִׁיטָא! אֵלָא: כָּל הָאוֹמֵר אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה — אֵין לוֹ אֵלָא תוֹרָה. הָא נָמִי פְּשִׁיטָא! אֵלָא דְאַפִּילוּ תוֹרָה אֵין לוֹ. מַאי טַעְמָא? אָמַר רַב פִּסְא, אָמַר קְרָא: "וְלִמְדַתְּם וְעִשִּׂיתֶם" — כָּל שֶׁשָּׁנֹו בַּעֲשִׂיָּה יִשְׁנֹו בְּלִמְיָדָה, כָּל שֶׁאֵינוֹ בַּעֲשִׂיָּה אֵינוֹ בְּלִמְיָדָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت کھوت

יבמות קט, ב. בסמוך לעיל ז, א.

59 ונהר די נור

عبارت اینجا از Daniel 7:10 نقل شده است؛ متن در زیر آمده است.

Daniel 7:10 דניאל ז:י'

נְהַר דִּי־נּוֹר נִגַּד וְנִפְקַח מִן־קְדְמוֹהִי אֶלֶף אֶלְפִין יִשְׁמְשׁוּנָה וְרַבּוֹן רַבּוֹן קְדְמוֹהִי יְקוּמוֹן דִּינָא יְתֵב וְסַפְרִין פְּתִיחוּ:

A fiery stream issued And came forth from before him; thousand thousands ministered unto him, And ten thousand times ten thousand stood before him; The judgment was set, And the books were opened

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

דניאל ז, י. ראה ביאורו"ז לכ"ק הצ"צ ע' טו ואילך. סה"מ תרס"ו ע' טו.

بند 15

60 הברית התיכון מברית מן הקצה אל הקצה

«و تیر میانی در میان تخته‌ها از یک سر تا سر دیگر بگذرد.» این عبارت بر یعقوب (יעקب) تطبیق داده می‌شود؛ او دو انتها را به هم پیوند می‌دهد.

Exodus 26:28 שמות כ"ו:כ"ח

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן־הקצה אל־הקצה:

and the middle bar in the midst of the boards, which shall pass through from end to end

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 16

61 וזהו אם בדרכי תלך

«اگر در راه‌های من گام بردارید.» آلتز ربه (ادمو"ר הזקן) «راه‌ها» را به تورات و فرمان‌ها (מצוות, mitzvos) تعبیر می‌کند.

Zechariah 3:7 זכריה ג:ז'

כה־אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱ־מִבְּדָרְכֵי תִלְךְ וְאִם אֶת־מִשְׁמַרְתִּי תִשְׁמֹר וְגַם־אַתָּה תִּדְוֹן אֶת־בֵּיתִי וְגַם תִּשְׁמֹר אֶת־חֻצְרִי וְנִתְמִי לָךְ מִהִלְכִּים בֵּין הָעַמִּידִים הָאֵלֶּה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways, and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free access among these that stand by

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

62 וכל התורה והמצות נק' דרך

یادداشت کھوت برای این نکته که تورات و מצוות «راه» نامیده می‌شوند، به اینجا ارجاع می‌دهد.

Zohar I, 175b זח"א קעה, ב

یادداشت کھوت

ראה זח"א קעה, ב.

بند 17

63 כל ארחות ה'

داوود (דוד) می‌سراید: «همهٔ راه‌های نام چهارحرفی (ה', Havayah) مهر و راستی است برای آنان که پیمان او را پاس می‌دارند.» «راه‌ها» به مسیرهایی تفسیر می‌شوند که جریان الهی از آن‌ها می‌گذرد.

Psalms 25:10 תהילים כ"ה:י'

כָּל־אֲרָחוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת לְנֶצְרִי בְּרִיתוֹ וְעֵדוּתוֹ:

All the paths of the L-RD are mercy and truth Unto such as keep His covenant and His testimonies

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت کھوت

תהלים כה, י'.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

משלי כט, יט.

68 וצריך להכותה בשבט

مامאר מתأخري كه ضرورت زدن نפש הבהמית را بررسی می‌کند.

یادداشت كهوت

ראה סדי"ה ואתה הרם — בהמשך והחרים תרל"א. וככה תרל"ז פקי"ט, פקכ"ח. ד"ה לא יצא האיש לא בסיף לכ"ק אדמו"ר מהר"ש (ברוקלין, תשט"ז).

69 לעולם ירגיז

«آمی باید همواره گرایش نیک را بر ضد گرایش بد برانگیزد.» این عبارت ضرورت مبارزه فعالانه با نفیس حیوانی را نشان می‌دهد.

Berakhot 5a:2 ברכות ה' א:ב/

אמר רבי לוי בר חמא, אמר רבי שמעון בן לקיש: לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, שנאמר: "רגזו ואל תקטאו" אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יעסוק בתורה, שנאמר: "אמרו בלבבכם". אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יקרא קריאת שמע, שנאמר: "על משכבכם". אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יזכור לו יום המיתה, שנאמר: "ודמו סלה".

R. Levi b. Hama said in the name of R. Simeon b. Lakish: A man should always oppose [yargiz] the good impulse to the evil impulse ; as it is said : "Tremble [rigzu] and sin not" (ibid. iv. 5). If he conquer it, well and good ; but if not, let him occupy himself with Torah ; as it is said, "Commune with your own heart" (ibid.). Should this gain him the victory, well ... ,and good; but if not, let him read the Shema'; as it is said

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

Zohar I, 202a זח"א רב, א

Zohar III, 113b זח"א רב, ב

یادداشت كهوت

ברכות ה', א. זח"א רב, א. זח"א רב, ב. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר השיחות תש"א ע' 59.

70 ועוד זאת . . זיעתן של חיות

بحثی موازی دربارهٔ این بند، از «و افزون بر این» تا عرق حיות.

یادداشت كهوت

ע' באוה"ת פ' שופטים ע' תכא.

بند 19

71 ונהר די نور כו' שהוא מזיעתן של חיות

«رودی از آتش جاری شد و از پیشگاه او بیرون آمد.» آلتز ربه (آدمو"ר הזקן) منشأ آن را در عرق موجودات زنده آسمانی (حיות, Chayos) توضیح می‌دهد.

Daniel 7:10 دنیאל ז':י'

נהר דיינור נגד ונפק מן קדמוהי אלה אלפין לשמשונה ורבו רבון קדמוהי יקומון דינא יתב וספרין פתיחו:

A fiery stream issued And came forth from before him; thousand thousands ministered unto him, And ten thousand times ten thousand stood before him; The judgment was set, And the books were opened

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

64 כל האומר אין לי אלא תורה

«هر کس بگوید: «من فقط تورا دارم»، حتی تورا هم ندارد.» در اینجا نشان داده می‌شود که فرودآوردن از طریق تورا، نخست به عروجی از پایین نیاز دارد.

Yevamot 109b:4-5 יבמות ק"ט ב:ד-ה'

ערבי שלציון — דעבדי שלוף דוי. תוקע עצמו לדבר הלכה — דתנא, רבי יוסי אומר: כל האומר אין לו תורה — אין לו תורה. פשיטא! אלא: כל האומר אין לו אלא תורה — אין לו אלא תורה. הא נמי פשיטא! אלא דאפילו תורה אין לו. מאי טעמא? אמר רב פפא, אמר קרא: "ולמדתם ועשייתם" — כל שישנו בעשיה ישנו בלמידה, כל שאינו בעשיה אינו בלמידה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت كهوت

יבמות קט, ב.

بند 18

65 וגם אתה תדין את ביתי

«و تو نیز بر خانهٔ من داوری خواهی کرد و حیاطهای مرا نیز پاس خواهی داشت.» آلتز ربه (آدمو"ר הזקן) «داوری کن» را به معنای فرمانروایی قاطع نفیس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) می‌خواند.

Zechariah 3:7 זכריה ג':ז'

כה'אמר ה' צבאות אם-בדרכי תלך ואם את-משמרתי תשמר וגם-אתה תדין את-ביתי וגם תשמר את-חצרי ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways,' and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free .access among these that stand by

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

זכרי' ג, ז. לקמן צד, ג מציין לכאן: בהפטרה דחנוכה ע"פ תשמור את חצרי בע"א. לקו"ת תצא לו, א.

66 דינא דמלכותא דינא

«قانون پادشاهی، قانون است.» این عبارت برای نشان‌دادن این مطلب آورده شده که «داوری کن» به معنای تحمیل حکمی الزام‌آور است.

Gittin 10b:12-14 גיטין י' ב:י"ב-י"ד

אלא מתנה, במאי קא קני — לאו בהאי שטר? והאי שטר חספא בעלמא הוא! אמר שמואל: דינא דמלכותא — דינא. ואיבעית אימא, תני "חוץ מקניטי נשים". רבי שמעון אומר: אף אלו, קשירין כו': והא לאו בני קריתות ניקהו?

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

یادداشت كهوت

גיטין י, ב. ועוד.

67 בדברים לא יוסר עבד

«خدمتکار را با سخن نمی‌توان اصلاح کرد.» آلتز ربه این عبارت را بر نفیس حیوانی تطبیق می‌کند؛ نفسی که به چیزی بیش از اقناع نیاز دارد.

Proverbs 29:19 משלי כ"ט:י"ט

בדברים לא-יוסר עבד מיידיבין ואין מענה:

A servant will not be corrected by words; For though he understand, there will be no response

Chagigah 13b:14 חגיגה י"ג ב"ד

מהיכן נפיק? מזיעתן של חיות. ולהיכן נשפיד? אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב: על ראש רשעים בגיהנם, שנאמר: "הנה סערת ה' חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול". ורב אחא בר יעקב אמר: על אשר קומטו, שנאמר: "אשר קומטו ולא את נהר יוצק יסודם". תנא, אמר רבי שמעון הקטיד: אלו תשע מאות ושבעים וארבע דורות שקומטו להיבךאות

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

Bereshit Rabbah 78:1 בראשית רבה ע"ח:א

... אמר: מן הן דאיתבריינן. אמר לו: ומן אן הן איתבריינן? אמר לו: מן נהר דינור. אמר לו: ומה עסק דנהר דינור? אמר לו: כהדין ירדנא, דלא פסיק לא ביממא ולא בליליא. אמר לו: ומן אן הוא אתי? אמר לו: מן זיעתהון דחייטא, דאינון מזיעין מן טעינון כורסיא דהקדוש ברוך הוא. אמר לו: סונקתדרון שלו, והא הדין ירדנא מהלך ביממא, ולית הוא מהלך בליליא. אמר: נטר הוינא בבית פעור, כמה דהוה מהלך ביממא, מהלך בליליא. ר' מאיר ור' יהודה ור' שמעון, ר' מאיר אומר: מי גדול השומר או הנשמר? מן ...

He said: Release me, as dawn has broken. He said: I will not "release you unless you bless me" (Genesis 32:27). "He said: Release me, as dawn has broken" – it is written: "New each morning, great is Your faithfulness" (Lamentations 3:23) – Rabbi Shimon bar Abba said: From the fact that you renew us each and every morning we know that You have great faithfulness to revive the dead for us. Rabbi Alexandri said: From the fact that you renew us in the morning of the king- ... doms, we know

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

یادداشت كهوت

دنیال ز, י. חגיגה יג, ב. ב"ר פע"ח, א. ובכ"מ. וראה לקמן לא, א.

72 על ראש רשעים יחול

ارميا (یرمיהו) به پیامبران دروغین هشدار می‌دهد: «توفانی از ه' ... بر سر شریران فرو خواهد افتاد». این آیه فرود آمدن نهر آتش را به‌منزله داوری توصیف می‌کند.

Jeremiah 23:19 یرمיהو כ"ג:י"ט

הנה סערת ה' חמה יצאה וסער מתחולל על ראש רשעים יחול:

Behold, a storm of the L-RD is gone forth in fury, Yea, a whirling storm; It shall whirl upon the head of the wicked

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

یرمیا' כג, יט. ל, כג. ראה לקו"ת במדבר יא, ב.

73 על ראש רשעים יחול

همین کلمات بار دیگر در ارمیا آمده‌اند و درباره توفانی هستند که بر شریران فرو می‌افتد.

Jeremiah 30:23 یرمיהو ל'כ"ג

הנה סערת ה' חמה יצאה סער מתגורר על ראש רשעים יחול:

Behold, a storm of the L-RD is gone forth in fury, A sweeping storm; it shall whirl upon the head of the wicked

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

74 מאימת כסא ומגודל הפחד

بحثی موازی درباره هراسی فرشتگان در برابر تخت.

یادداشت كهوت

ראה גם סה"מ אתהלך ע' לה.

بند 20

75 כי היכל ה' המה

ارميا کسانی را که به بنای معبد اعتماد می‌کنند سرزنش می‌کند و می‌گوید: «معبد نام چهارحرفی (ח', Havayah), اینها هستند؛ آلتی ربی (ادمو"ר הזקן) واژه «آنها» را به خود اسرائیل تفسیر می‌کند؛ یعنی نفیس الهی (נפש האלקית, Nefesh Elohis) معبد ه' است.

Jeremiah 7:4 یرمיהו ז':ד

אַל־תִּבְטְחוּ לָכֶם אֶל־דִּבְרֵי הַשֹּׁקֶר לֵאמֹר הַיִּכָּל ה' הַיִּכָּל ה' הֵמָּה:

Trust ye not in lying words, saying: "The temple of the L-RD, 'the temple of the L-RD, the temple of the L-RD, are these

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

یرמ' ז, ד.

76 ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם בתוכו לא נאמר

«برای من مقدسی بسازید و من در میان آنان سکونت خواهم کرد.» ضمیر جمع «در میان آنان» چنین تفسیر می‌شود که ه' در درون هر شخص سکونت می‌کند.

Exodus 25:8 שמות כ"ה:ח

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנֹתַי בְּתוֹכָם:

And let them make Me a sanctuary, that I may dwell among them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

یادداشت كهوت

שמות כה, ח. כן הובא בלקו"ת ר"פ נשא ועוד בכ"מ. ע' בראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו. ובש"ה שער האותיות אות ל. מסכת תענית רד"ה מענין העבודה. פ' תרומה חלק תו"א שכה, ב. שכו, ב ועוד. (לקו"ש ח"ג ע' 906).

77 שושבינא דמטרוניתא

در آنجا هارون (אהרן), «همراه عروسی ملکه», یکی از هفت شبانی است که الوهیت را به جماعت اسرائیل می‌رسانند تا آنان با نور عشق شعله‌ور شوند و فرمان «دوست بدار» را به‌راستی به‌جا آورند.

یادداشت كهوت

ראה לקמן לב, ב.

78 בהעלותך את הנרות

«هنگامی که چراغ‌ها را می‌افروزی.» افروختن چراغ‌ها، خدمت کاهن اعظم در مقام ساقדوش ملکه است.

Numbers 8:2 במדבר ח':ב

דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶמְרָתָּ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת־הַנֵּרוֹת אֶל־מִזְבֵּחַ הַמִּנְחֹת:

Speak unto Aaron, and say unto him: When thou lightest the lamps, the seven lamps shall give light in front of the candlestick

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

79 תשמור את חצרי

«و نیز صحن‌های مرا پاس بدارید.» صحن‌ها به نفیس حیوانی (نפש הבהמית, Nefesh HaBahamis) تفسیر می‌شوند.

Zechariah 3:7 זכריה ג':7

כה־אמר ה' צבאות אם־בדרכי תלך ואם את־משמרת תשמר וגם־אתה תדון את־ביתי וגם תשמר את־חצרי ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways,' and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free access among these that stand by

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

بند 21

80 ונתתי לך מהלכים

وعده «خروجها» در اینجا به منزله تحقق کامل آن در زمان آینده خوانده می‌شود.

Zechariah 3:7 זכריה ג':7

כה־אמר ה' צבאות אם־בדרכי תלך ואם את־משמרת תשמר וגם־אתה תדון את־ביתי וגם תשמר את־חצרי ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה:

Thus saith the L-RD of hosts: If thou wilt walk in My ways,' and if thou wilt keep My charge, and wilt also judge My house, and wilt also keep My courts, then I will give thee free access among these that stand by

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

81 אבל לע"ל כשיתגלה

لیکوتی توراه نقل‌قول می‌کند از این عبارت و آن را دربارهٔ پسخ و شاووعوس به کار می‌برد: «دویدن» از پایین به بالاست، شاووعوس «بازگشت» است، یعنی دادن توراه از بالا به پایین.

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת אמור לה, ב.

82 כחשכה כאורה

«تاریکی همچون نور است.» این عبارت زمان آینده را توصیف می‌کند؛ هنگامی که نور فراگیر تفاوت میان بالا و پایین را از میان می‌برد.

Psalms 139:12 תהילים קל"ט:י"ב

גם־חשך לא־יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה:

Even the darkness is not too dark for Thee, But the night shineth as the day; The darkness is even as the light

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

83 שיהי' גם השוב בחי' הליכה כמו הרצוא כו'

یادداشت می‌گوید این کلمات به خط تسماخ تسדک (הצמח צדק) به نسخه‌ای که در آنجا چاپ شده افزوده شده‌اند.

یادداشت کھوت

ת"י אלו נוספו בסה"מ תקע"א ע' ט בגוכת"ק הצ"צ.

84 ואח"כ הנס ביום מנוחה

در تصو، آلتز ربه می‌پرسد چرا پسخ در روز معجزه است، اما حنوکا و پوریم در روز استراحت؛ به این مامار ارجاع می‌دهد و پاسخ را از راه دو نور توضیح می‌دهد: نوری که همهٔ عوالم را پر می‌کند (ממלא כל עלמיו،

memalei kol almin) و نوری که همهٔ عوالم را فرا می‌گیرد (סובב כל עלמיו).

Shabbat 21b שבת כ"א ב

یادداشت کھوت

ראה לקו"ת פי צו טז, א. אמור לה, ב. וראה גם בשיחת ש"פ וישב תשמ"ו ותשמ"ט. וראה שם בהערה 3 ושם כ' שכן דעת המאירי שבת כא, ב. וכ"ה בסה"מ תקס"ג ע' נז. שערי אורה ד"ה בכ"ה בכסלו פנ"ג. סהמ"צ מצות נר חנוכה (עא, א), ועוד.

دربارهٔ این نسخه

.the notes و our explanations ,the English translation ,This edition contains the Hebrew text

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

.Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0

.Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) از طریق سفاریا: (Public Domain); Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Sefer Etz Chaim (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain)

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0>

ترجمه و شرح انگلیسی: با کمک هوش مصنوعی (openai/gpt-6-luna-pro:batch) برای likuteitorah.com تهیه شده و با متن عبری و سفاریا مقابله شده است؛ هنوز ویراستار انسانی آن را بازبینی نکرده است. لطفاً هر مطلب مهمی را با متن عبری مقابله کنید.

ربه خواست که ماماریم پارشای آن هفته، «پارشای حسیدی»، در همان هفته و در طول هفت روز آن آموخته شوند (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309). چرا آن را بیاموزیم و برکات ربه: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha

پروژه‌ای رایگان و غیرتجاری؛ هیچ چیز در اینجا فروخته نمی‌شود. وابسته به Kehot, Sefaria یا کتابخانهٔ لوباوویچ نیست. © likuteitorah.com

از likuteitorah.com/fa/torah-ohr/vayeishev/5/

تقدیم به افتخار

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

پدر ربه، رب لیوی بیتسخاک